

STRUCTUURVISIE HOORN

ONDERNEMENDE STAD AAN HET BLAUWE HART

INHOUD

	INLEIDING	4
1.	HOORNSE OPGAVEN	8
2.	POSITIONERING	22
3.	HOORN Kiest	32
4.	SLEUTELN AAN DE STAD	40
5.	AAN DE SLAG	60
6.	UITVOERINGSPARAGRAAF	80
	BIJLAGEN	90

INLEIDING

Waarom een structuurvisie voor Hoorn?

Hoorn heeft sinds de jaren zeventig een forse bevolkingsgroei en woningbouwproductie gekend. Telde de stad in 1970 zo'n 18.000 inwoners, anno 2012 zijn er dat circa 71.000. In dezelfde periode is de regio Westfriesland* gegroeid van 104.000 inwoners tot zo'n 200.000 inwoners. Iets meer dan de helft van deze regionale bevolkingsgroei is dus terechtgekomen in Hoorn. De forse groei is definitief voorbij. De grote bouwopgave lijkt voorbij. Hoorn gaat een andere fase in: van groeikern naar volwassen stad.

Een tijd van herbezinning is aangebroken. Wat voor stad moet Hoorn zijn of worden? Wat zijn de kernkwaliteiten van Hoorn? Welke kwaliteiten worden geconsolideerd c.q. versterkt? Hoe wordt omgegaan met de noodzaak tot herstructurering en inbreiding? Er is een omslag nodig in het denken van kwantiteit naar kwaliteit op

het gebied van wonen, werken, recreëren en verkeer. Hoorn zal zich meer dan voorheen gaan richten op de kwaliteiten van de leefomgeving. De structuurvisie geeft antwoord op bovenstaande vragen.

Van stadsvisie tot structuurvisie

De stadsvisie uit 2005 heeft 'een levendige stad voor iedereen' als lange termijn ambitie. Dit impliceert onder andere een evenwichtige bevolkingsopbouw, een gevarieerd woningaanbod, een goede voorzieningenstructuur, de nodige recreatieve mogelijkheden en voldoende werkgelegenheid. Een goede opbouw en ruimtelijke structuur van de stad, waarbij aandacht is voor alle bevolkingsgroepen, is het uitgangspunt. Flexibiliteit en duurzaamheid staan hierbij voorop. De stad moeten kunnen inspelen op (veranderende) maatschappelijke ontwikkelingen. Hoorn zal 'toekomstvast' moeten worden gemaakt. Hoe kan worden ingespeeld op de maatschappelijke vragen en

behoeften? De structuurvisie geeft (ruimtelijke) antwoorden op deze vragen.

De wereld heeft niet stilgestaan na 2005. Er is nieuw beleid geformuleerd. In 2010 is het coalitieakkoord 2010-2014 verschenen en er zijn grote maatschappelijke veranderingen. In 2005 had bijna niemand het nog over demografische krimp of een economische crisis. Nu, in 2011, zijn de consequenties van deze maatschappelijke ontwikkelingen goed zichtbaar, ook in de ruimtelijke ordening. Langzaam wordt duidelijk dat dit structurele ontwikkelingen zijn. Grootschalige groei is niet langer het vertrekpunt voor stedelijke ontwikkeling.

Deze structuurvisie speelt in op deze transitie. De actuele opgaven vragen bijvoorbeeld om kleinschaligheid, identiteit, wijkgerichtheid, focus op de kwaliteit van de bestaande stad en het stimuleren van bottom-up initiatieven. De structuurvisie speelt niet alleen in

op de opgaven uit de stadsvisie maar ook op de veranderende maatschappelijke context. Dit product vormt geen blauwdruk die alle ontwikkelingen limitatief vastlegt. Deze structuurvisie beschrijft ambities en een strategie. Bekende en nog onbekende projecten en initiatieven kunnen worden getoetst aan de strategie. Dit sturingsmechanisme biedt ruimtelijke kaders én flexibiliteit. Daarnaast bevat de structuurvisie een uitvoeringsparagraaf waarin de prioritaire ontwikkelingen die bijdragen aan een sterk en vitaal Hoorn zijn opgenomen.

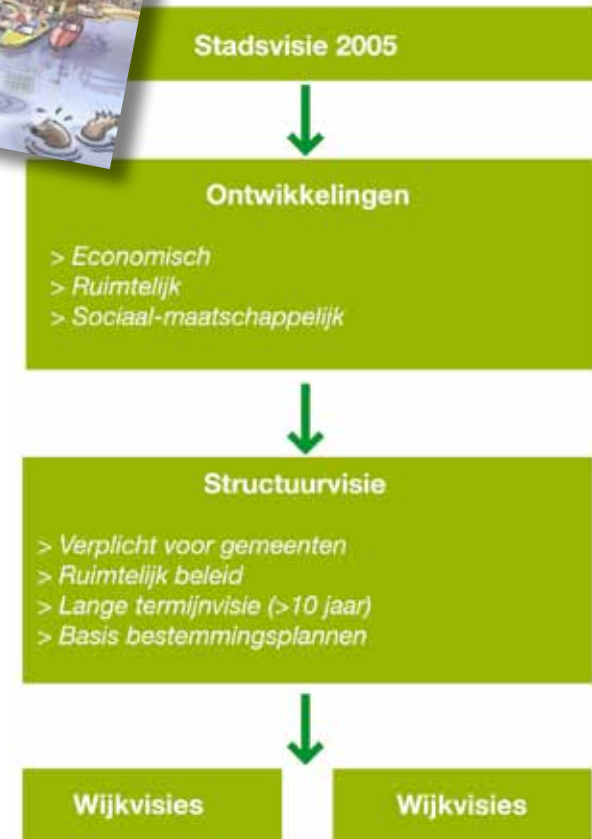
Dit alles vraagt kortom om een structuurvisie die:

- een actueel sturingsmechanisme bevat,
- geen blauwdruk is, maar wel een toekomstperspectief in zich heeft,
- prioriteiten stelt en dynamiek genereert,
- de regionale en lokale potenties in beeld brengt,
- geen programma bevat, maar inzicht in de

ruimtelijke kwaliteiten, de programmatische kansen en het laadvermogen geeft en

- stimuleert en motiveert in plaats van conditioneert en normeert.

De structuurvisie is een integraal beleidsdocument, omdat het de maatschappelijke (sociale en economische) opgaven centraal stelt. De structuurvisie vertaalt de verschillende opgaven in ruimtelijk beleid. Enerzijds bevat deze een abstracte denkrichting voor de lange termijn, anderzijds zijn ook concrete projecten voor de periode tot 2025 opgenomen. Nieuwe bestemmingsplannen worden gebaseerd op deze structuurvisie. Zij vormt tevens een kader voor de nog op te stellen wijkvisies. Deze visie bevat geen harde uitgangspunten voor deze wijken, maar kan worden gezien als richtinggevend denkkader voor de toekomst voor de verschillende wijken.

*Bestuurlijke regio Westfriesland: samenwerkingsverband tussen de zeven gemeenten Hoorn, Koggenland, Opmeer, Medemblik, Enkhuizen, Stedebroec en Drechterland

Leeswijzer

Deze structuurvisie bevat de volgende onderdelen:

Hoofdstuk 1. Hoornse opgaven

De acht belangrijkste maatschappelijke opgaven.

Hoofdstuk 2. Positionering

De positionering van Hoorn in de regionale en provinciale context.

Hoofdstuk 3. Hoorn kiest

De ambitie is om Hoorn gemeenschappelijker en ondernemender te maken.

Hoofdstuk 4. Sleutelen aan de stad

Aan welke thema's wordt de komende jaren continu gewerkt?

Hoofdstuk 5. Aan de slag

De strategie voor de stad

Hoofdstuk 6. Uitvoeringsparagraaf

De projecten, de uitvoering en de betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties

Bijlagen:

De wijkpaspoorten

Toets Plan-MER

1 HOORNSE OPGAVEN

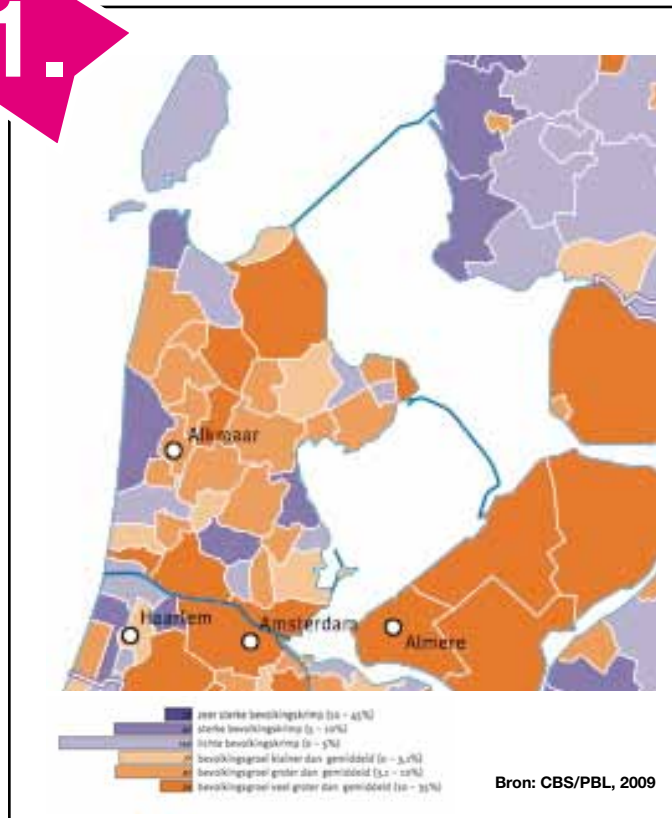
In dit hoofdstuk worden de acht belangrijkste maatschappelijke opgaven beschreven.

Deze structuurvisie geeft antwoord op deze opgaven.

1. BOUWEN EN TRANSFORMEREN VOOR DE VERGRIJZING
2. VASTHOUDEN VAN JONGE GEZINNEN
3. ONTWIKKELEN VAN AANTREKKELIJKE STAD IN EEN COMPLETE REGIO
4. BESTAANDE WONINGVOORRAAD AANTREKKELIJK HOUDEN
5. BALANS WONEN EN WERKEN
6. ECONOMIE VERBREDEEN
7. COMPLEET PAKKET AAN VOORZIENINGEN BIEDEN
8. BRANDING EN PROFILERING VAN HOORN VERBETEREN

BOUWEN EN TRANSFORMEREN VOOR DE VERGRIJZING

1.

Stabilisatie van inwonertal

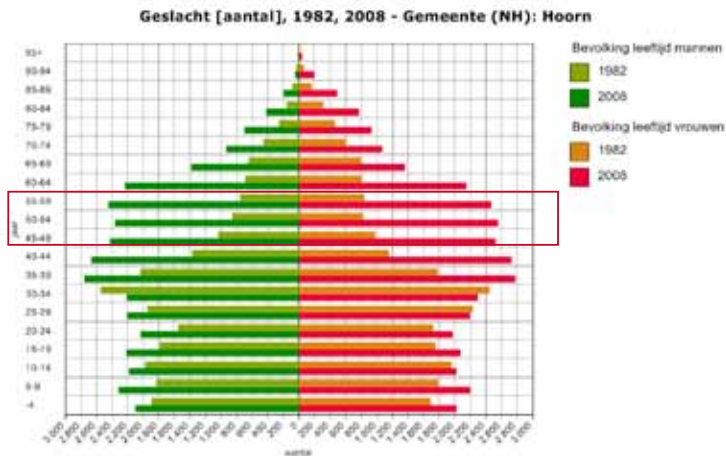
Westfriesland en Hoorn liggen in een zone van Nederland waar noch forse krimp, noch forse bevolkingsgroei plaatsvindt. Volgens het CBS is er een aantal gemeenten in Westfriesland waar de komende jaren een lichte krimp plaatsvindt (maximaal - 5%). In een aantal gemeenten vindt een groei plaats die groter is dan het Nederlandse gemiddelde. Hoorn valt in deze categorie. De exacte bevolkingsontwikkeling is uiteraard afhankelijk van een aantal aspecten, zoals de woningbouwontwikkeling en kan dus variëren. Duidelijk is echter dat de sterke groei eruit is. Hoorn gaat uit van een stabilisatie van het inwoneraantal op circa 72.000 inwoners. Groei is geen doel op zich.

Problematiek van de groeikern Hoorn

Hoewel Hoorn niet in een risicoregio ligt voor krimp is waakzaamheid geboden. De woningmarkt wordt

ontspannen en vraaggericht. Woonconsumenten hebben weer iets te kiezen en het aanbod wordt afgestemd op hun woonvoorkeuren. Consumenten baseren hun keuzes op woon- en leefkwaliteiten (bijvoorbeeld de kwaliteit van woningen, woonomgeving, voorzieningen en bereikbaarheid van werk), in plaats van de beschikbaarheid van woningen. Bij overaanbod ontstaan problemen in de wijken die het minst aan de vraag voldoen. Uit onderzoek blijkt dat de groeikernen potentiële probleemgebieden zijn. Dit heeft te maken met het ontbreken van stedelijkheid en stadsvoorzieningen en de eentonigheid en uniformiteit van de woningen en woonwijken uit de jaren zeventig en tachtig. Het risico is dat jonge huishoudens hier wegtrekken (naar de 'moederstad' of de nieuwere uitbreidingswijken). De wijken zijn meestal nog op orde, maar ze kunnen in een negatieve spiraal terecht komen.

Bron: CBS - Bevolkingsstatistiek

Grote groep 45-60 jarigen vergrijst de komende jaren

In de 'echte' groeikernen is dit een wezenlijk probleem. Hoorn verkeert gelukkig in een andere situatie. De wijken zijn gebouwd rond een prachtig historisch centrum met allerlei stedelijke voorzieningen, omgeven door een aantrekkelijke landschap. Daarnaast ligt Amsterdam, als aantrekkende 'moederstad', op redelijke afstand en ontwikkelt Hoorn zich sterk tot een complete stad met een sterke economie en goede voorzieningen. Hoorn is een atypische groeikern, maar er kunnen wel lessen worden getrokken uit het bovenstaande. Bij structureel

teveel woningbouw, in Hoorn of elders in Westfriesland, ontstaan waarschijnlijk problemen in de jaren zeventig en tachtig wijken zoals Grote Waal, Risdam en Kersenboogerd.

Vergrijzing gaat in groeikernen twee keer zo snel

In de jaren zeventig en tachtig vestigden veel jonge gezinnen zich in Hoorn. Een groot deel van deze bewoners bereikt de komende jaren de seniorenleeftijd.

Vergrijzing treedt overal in het land op, maar voormalige groeikernen vergrijzen ongeveer twee keer zo snel. Dit leidt tot gezinsverdunding in de bestaande woningen (minder inwoners per woning) en een forse woningbouwopgave. Een groot deel van de woningbouw is nodig voor de gezinsverdunding en vergrijzing. Seniorenwoningen of levensloopbestendige woningen zijn gewenst. Daarnaast zal een deel van de bestaande voorraad levensloopbestendig moeten worden gemaakt. Deze opgave betekent dat er de komende jaren geïnvesteerd moet worden in voor senioren geschikte woningen en woonomgevingen. Vooral de groep jonge senioren (65-75 jaar) groeit de komende jaren fors. Deze groep vraagt niet om gelabelde zorgwoningen, maar comfortabele, levensloopbestendige woningen. Dit is een diverse vraag. Van patiowoningen in de wijken tot bijvoorbeeld stadswoningen dichtbij de stadsvoorzieningen. Uiteraard zal er ook geïnvesteerd moeten worden in zorgwoningen.

VASTHOUDEN VAN JONGE HUISHOUDENS

Reguliere ontgroening

In heel Nederland is sprake van ontgroening en ook Hoorn ontkomt hier niet aan. De natuurlijke ontgroening van Hoorn wordt enigszins getemperd door een neutraal tot licht positief migratiesaldo in de leeftijdscategorie 20 tot 30 jaar. Hoorn kent geen hoog positief migratiesaldo voor jongeren zoals studentensteden. Hoorn is echter, in tegenstelling tot studentensteden, in staat om de jongeren vast te houden. In Hoorn vestigen zich jonge huishoudens (uit de directe omgeving). Vaak blijven deze hier wonen. De ontgroening is dan ook minder dan die in de regio.

De vergrijzing zal onherroepelijk leiden tot verkleining van de beroepsbevolking. Het vasthouden, en waar mogelijk aantrekken, van jonge gezinnen is wenselijk om de beroepsbevolking op peil te houden.

2.

Nederland 1998 - 2008

Totaal:	4,80 %
0-19 jaar:	3,45 %
20-34 jaar:	-16,25 %
35-54 jaar:	6,69 %
55-64 jaar:	38,88 %
64-74 jaar:	10,47 %
75 + jaar:	19,62 %

Westfriesland 1998 - 2008

Totaal:	7,49 %
0-19 jaar:	2,20 %
20-34 jaar:	-17,49 %
35-54 jaar:	3,06 %
55-64 jaar:	74,28 %
64-74 jaar:	33,88 %
75 + jaar:	25,39 %

Hoorn 1998 - 2008

Totaal:	9,21 %
0-19 jaar:	3,04 %
20-34 jaar:	-11,52 %
35-54 jaar:	4,48 %
55-64 jaar:	84,62 %
64-74 jaar:	30,94 %
75 + jaar:	22,23 %

Hoorn is in de periode tussen 1998 en 2008 relatief sterker gegroeid dan Nederland (9,21% t.o.v. 4,8%).

Hoorn ontgroent door natuurlijk verloop, maar de ontgroening is lager dan in de regio of in Nederland.

Hoorn vergrijsd echter bovenmatig. Dit is een belangrijke opgave voor Hoorn. bron: CBS (bewerking door BVR)

Regionale woningmarkt

Westfriesland heeft een sterk regionale woningmarkt. Het grootste deel van de verhuisbewegingen vindt plaats binnen Hoorn en de direct omliggende gemeenten. Uiteraard zijn er verhuisbewegingen van en naar buiten de regio, maar deze zijn beperkt. Een uitschieter is de relatie met Amsterdam. Het zijn waarschijnlijk de jongeren die naar Amsterdam trekken en vervolgens (soms) terugkeren. De toekomstige bouwopgave komt dan ook vooral van de lokale (en regionale) bevolking. Dit vormt de basis voor de opgave. Hoorn wil tenminste de huidige jongeren aan zich binden en voorkomen dat zij vertrekken.

Daarnaast wil Hoorn de jongeren die wegtrekken, bijvoorbeeld vanwege studie, verleiden om nadien terug te keren. Tenslotte denken Hoorn en de regio West-

Friesland een kwalitatieve, bovenregionale potentie te hebben voor bijvoorbeeld jonge gezinnen. Dit onder het motto 'als je aantrekkelijk bent voor je eigen bewoners, ben je dit ook voor anderen'.

TOTAAL VERHUIZINGEN 2009

Circa 9.000 inwoners

> Hoorn	circa 50%
> Regio West Friesland	circa 15%
> Amsterdam	circa 10%
> Overig:	circa 25%

In 2009 zijn ongeveer 9000 inwoners verhuisd. Ongeveer de helft (50%) verhuist in Hoorn, de zogenaamde binnenvhuizingen. Van de overige verhuizingen (vanuit en naar Hoorn) vindt een aanzienlijk deel plaats binnen de regio (15%). De relatie met Amsterdam is relatief sterk (10%).

bron: CBS (bewerking door BVR)

ONTWIKKELEN VAN AANTREKKELIJKE STAD IN EEN COMPLETE REGIO

3.

De woonaantrekkelijkheid

Zoals gesteld, wordt de woningmarkt ontspannen en vraaggericht. De zogenaamde woonaantrekkelijkheid wordt sterk sturend bij de keuze voor een woonplek.

Als de woonaantrekkelijkheid goed is afgestemd op de behoeften van de bewoners kan Hoorn de bewoners binden. De overwegende woonwens van de inwoners van Hoorn is geen grootstedelijke. Veel inwoners zijn hier komen wonen vanwege de rustige, suburbane woonwijken met grondgebonden woningen nabij een aantrekkelijk stadscentrum. Dit blijft de overheersende woonvoorkeur. Een hoogstedelijk Hoorn wordt niet nagestreefd.

Door maatschappelijke en demografische ontwikkelingen (vergrijzing, ontgroening, éénpersoonshuishoudens, samenlevingsvormen) is echter wel meer diversiteit

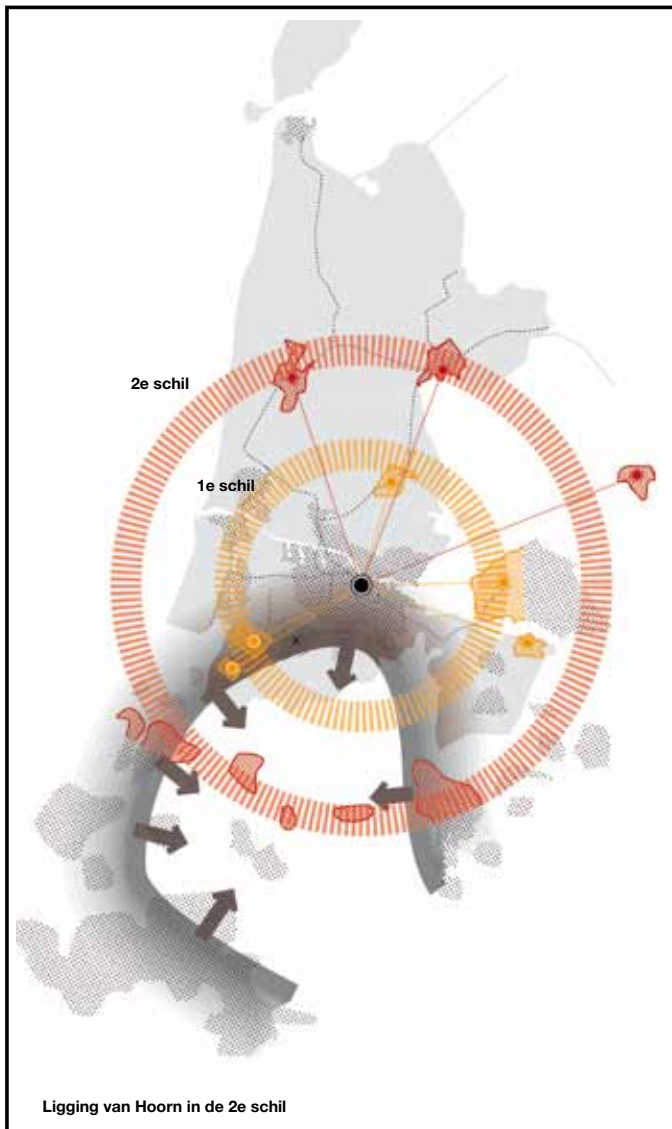
wenselijk: van stedelijk en compact tot groen en ontspannen.

Hoorn kan veel bieden, maar Hoorn en de regio hebben elkaar nodig. Samen vormen ze een complete regio. De woonaantrekkelijkheid hangt onder andere samen met:

- de kwaliteit van de leefomgeving (van woning tot stedelijke en landschappelijke kwaliteit),
- het aanbod (bereikbare) werkgelegenheid en
- de kwaliteit van de voorzieningen.

Hoorn heeft veel kwaliteiten, maar op een aantal thema's zijn extra impulsen nodig. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met het aanbod van (bereikbare) werkgelegenheid en de veiligheid.

Een complete regio

Westfriesland heeft van oudsher een sterke interne samenhang (bestuurlijk, cultureel, maatschappelijk). De regio profiteert van de positie ten opzichte van de Amsterdamse regio, zonder er afhankelijk van te zijn. Hoorn wil de pendel, vooral van hoger opgeleiden, naar de Amsterdamse regio beperken door meer werkgelegenheid voor deze doelgroep in de regio zelf te ontwikkelen. De pendel naar de specialistische economische clusters in Amsterdam (financieel, dienstverlening, creatieve economie) zal altijd bestaan. Hoorn profiteert hiervan.

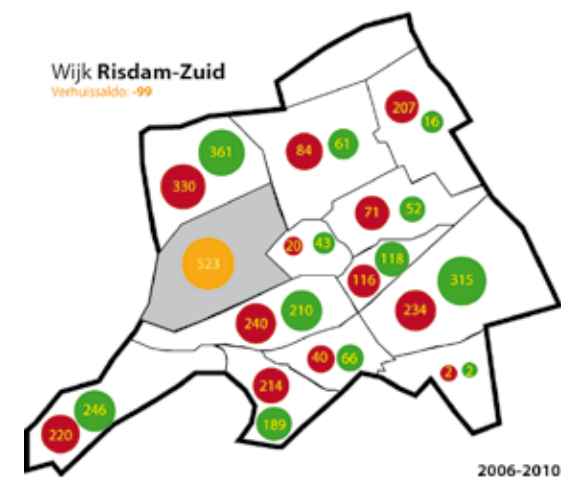
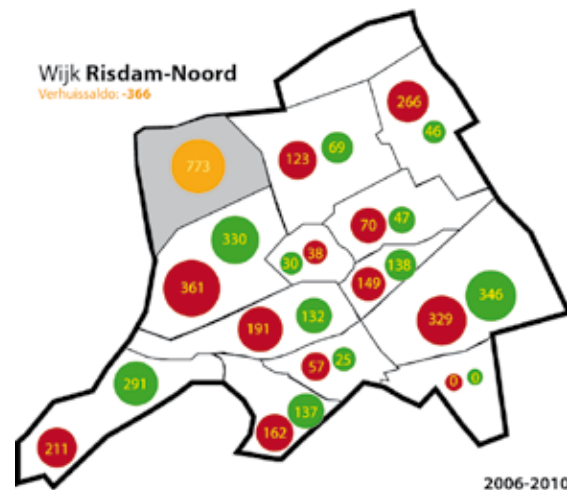
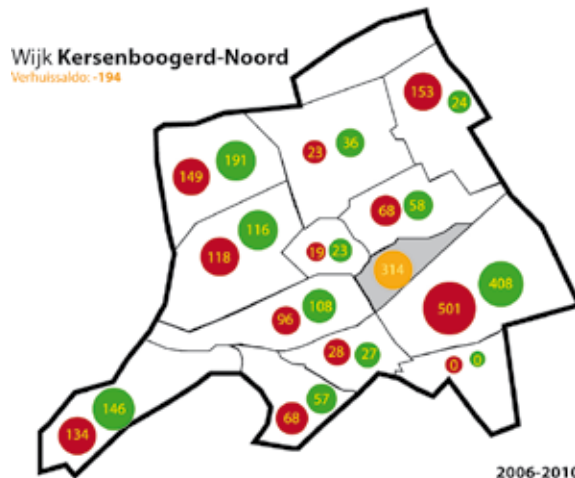
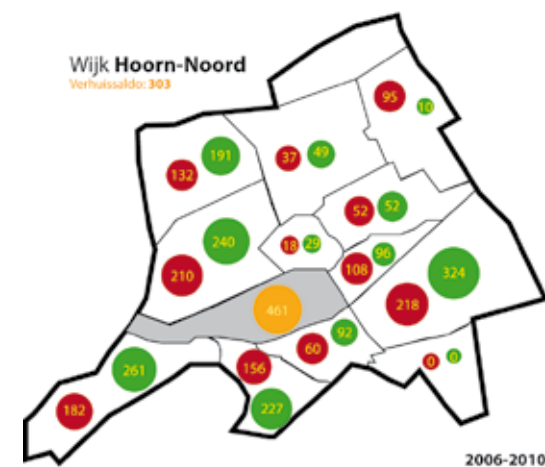
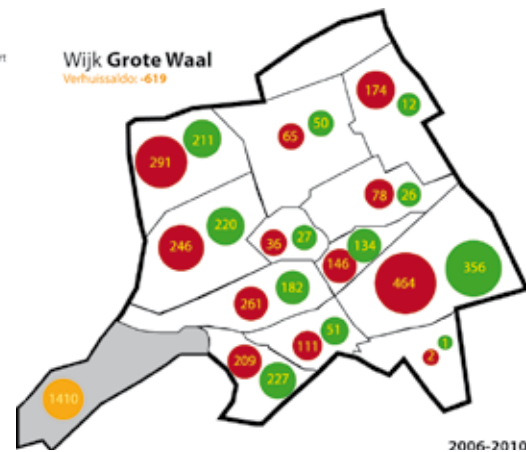
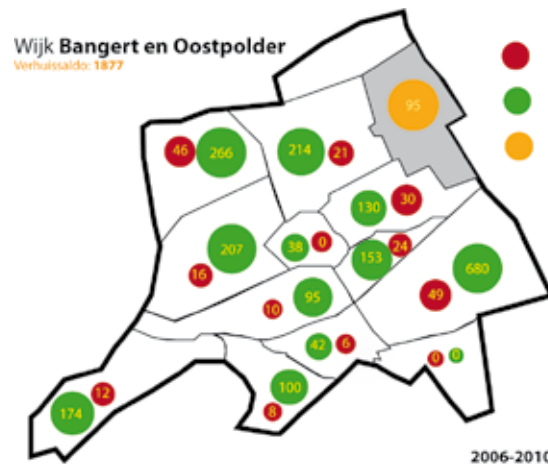
De regio wordt echter steeds zelfvoorzienender: een complete regio met de juiste woningen en woonmilieus, voldoende werkgelegenheid en een compleet voorzieningenpakket. Westfriesland en Hoorn kunnen deze positie waarmaken vanwege de 'gepaste' afstand tot de Amsterdamse regio. Een positie die in potentie vergelijkbaar is met die van Alkmaar. Hoorn en Alkmaar liggen op een 'tweede schil'. Purmerend bijvoorbeeld ligt op de 'eerste schil' en ligt sterk in de invloedssfeer (arbeids- en woningmarkt) van Amsterdam.

BESTAANDE WONINGVOORRAAD AANTREKKELIJK HOUDEN

4.

Met een sterk regionale en ontspannen woningmarkt wordt het een belangrijke opgave om de jaren zeventig en tachtig wijken aantrekkelijk te houden. Circa tweederde van de Hoornse woningvoorraad staat in deze wijken. Deze wijken zijn nu nog doorgaans prima in orde, maar de kwaliteit en positie op de woningmarkt staat onder druk. Bewoners van deze wijken verruilen deze voor nieuwere wijken. De situatie is het meest urgent in de Grote Waal. Een belangrijke opgave voor Hoorn is om te zorgen dat deze wijken in de toekomst aantrekkelijk blijven. Een gematigd, goed afgestemde regionale woningprogrammering is een noodzaak.

Verhuizingen per wijk: Uit wijken als Grote Waal, Risdam Noord en Kersenboogerd Noord vertrekken relatief veel huishoudens. Huishoudens verlaten deze jaren 70 wijken vaak voor nieuwere wijken in de nabijheid. Vooral Grote Waal kent een relatief grote uitstroom. Deze negatieve saldi zijn een indicatie van de sluimerende urgentie om deze wijken aan te pakken. In de wijken Hoorn Noord en Risdam Zuid is de verhouding in- en uitstroom redelijk in balans. Deze wijken hebben een vrij constante positie in de lokale woningmarkt. De wijken Bangert en Oostpolder trekken vooral huishoudens uit Hoorn (en de regiogemeenten). Dit is een bevestiging van de sterk regionale woningmarkt. Veel bewoners kiezen voor een wooncarrière binnen Hoorn. Teveel woningbouw op uitleglocaties kan de positie van de oudere wijken negatief beïnvloeden.

BALANS WONEN EN WERKEN

5.

Meer werkgelegenheid voor hoger opgeleiden

Hoorn streeft naar een groei van het werkgelegenheidsaanbod. Meer werkgelegenheid draagt bij aan een complete stad. Dit is vooral een kwalitatieve opgave: meer werkgelegenheid voor hoger opgeleiden zorgt ervoor dat de (hoger opgeleide) jongeren Hoorn minder snel verlaten of eerder terugkeren. Daarnaast kan het groepen van buiten de regio trekken. De uitgaande pendel naar de Amsterdamse regio verdwijnt hiermee niet. De daar sterke sectoren als financiële en zakelijke dienstverlening en de informatie- en communicatiebranche blijven trekken. Hoorn kan echter een aantrekkelijk alternatief bieden voor de meer reguliere werkgelegenheid. Enquêteresultaten geven aan dat jongeren Westfriesland verlaten vanwege de beperkte opleidingsmogelijkheden, de cultuur en

de beperkte bereikbaarheid. Overigens heeft Hoorn een beperkt positief tot neutraal migratiesaldo in de leeftijdscategorie van 18 tot 30 jaar. Uiteraard trekken jongeren weg als ze gaan studeren in een studentenstad. Er komen echter ook jonge huishoudens juist in Hoorn wonen (veelal uit de regio). De opgave is om afgestudeerden te verleiden om terug te komen of om te kiezen voor Hoorn. Het vasthouden van jonge huishoudens is mede gewenst vanwege de sterke vergrijzing. De arbeidsparticipatie neemt af, terwijl het werk (onder andere in de zorg, onderwijs, welzijn) wellicht toeneemt.

ECONOMIE VERBREDE

Hoornse ondernemersgeest

Handel & reparatie, niet-commerciële dienstverlening (medisch cluster), bouw- en installatiebranche en onderwijs zijn sterke economische sectoren in Hoorn. Het lokale MKB is van oudsher erg sterk. Deze lokale gebondenheid is een belangrijke kwaliteit. Het streven is om dit verder te versterken. De ondernemersgeest is altijd een belangrijk kenmerk geweest van Westfriesland. Deze ondernemersgeest wordt benut en versterkt.

Kansrijke sectoren

De groei van de werkgelegenheid heeft de afgelopen jaren vooral plaatsgevonden in de sectoren bouwnijverheid, horeca, zakelijke dienstverlening en zorg. De verwachting is dat de komende jaren deze trend zal voortzetten. Meer specifiek zijn voor Noord-Holland Noord vijf belangrijke economische clusters gedefinieerd. Hoorn gaat de ruimte bieden aan een brede economie en gaat nadrukkelijk inspelen op een aantal van deze belangrijke economische clusters.

COMPLEET PAKKET AAN VOORZIENINGEN BIEDEN

Hoorn wil als complete stad een goed pakket aan voorzieningen bieden aan haar bewoners en de (regionale) bezoekers van de stad. Een groot deel van de voorzieningen is te vinden in de binnenstad. Daarnaast wordt op dit moment hard gewerkt aan de ontwikkeling van de Poort van Hoorn (retail, kantoren, medisch cluster) en de Blauwe Berg (leisure, horeca en sport). De potenties van de Poort van Hoorn als regionaal OV-knooppunt worden ten volle benut.

BRANDING EN PROFILERING VERSTERKEN

Hoorn heeft veel kwaliteiten: het heeft een prachtige binnenstad met aantrekkelijke havens en is gelegen aan het Markermeer. De woonkwaliteit is groot. Daarnaast is Hoorn omgeven door een fraai landschap met aantrekkelijke (woon)linten. De bewoners en bezoekers van Hoorn zijn bekend met deze kwaliteiten. Voor velen zijn de Hoornse kwaliteiten echter nog onbekend en onbekend maakt onbemind. Hoorn is 'die onbekende stad ver in Noord-Holland'. Hoorn biedt echter grote woon- en leefkwaliteiten op slechts een half uurtje afstand van Amsterdam. Hoorn kan en moet zich beter profileren.

2.POSITIONERING

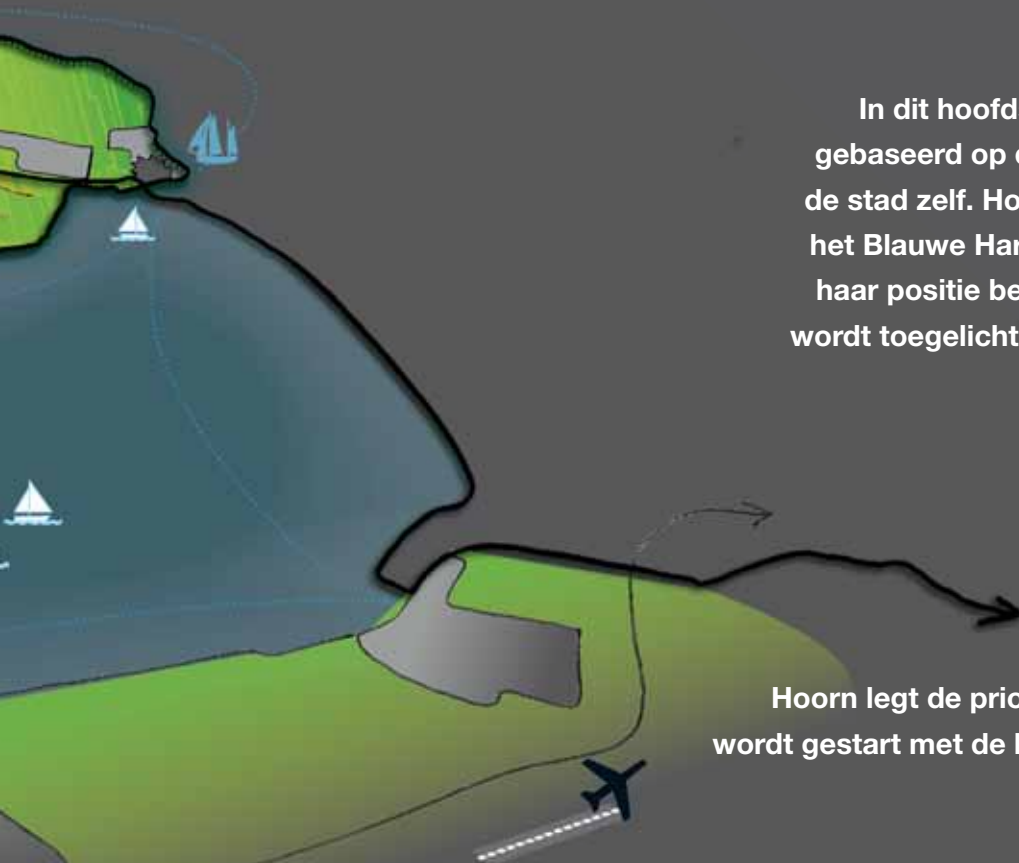

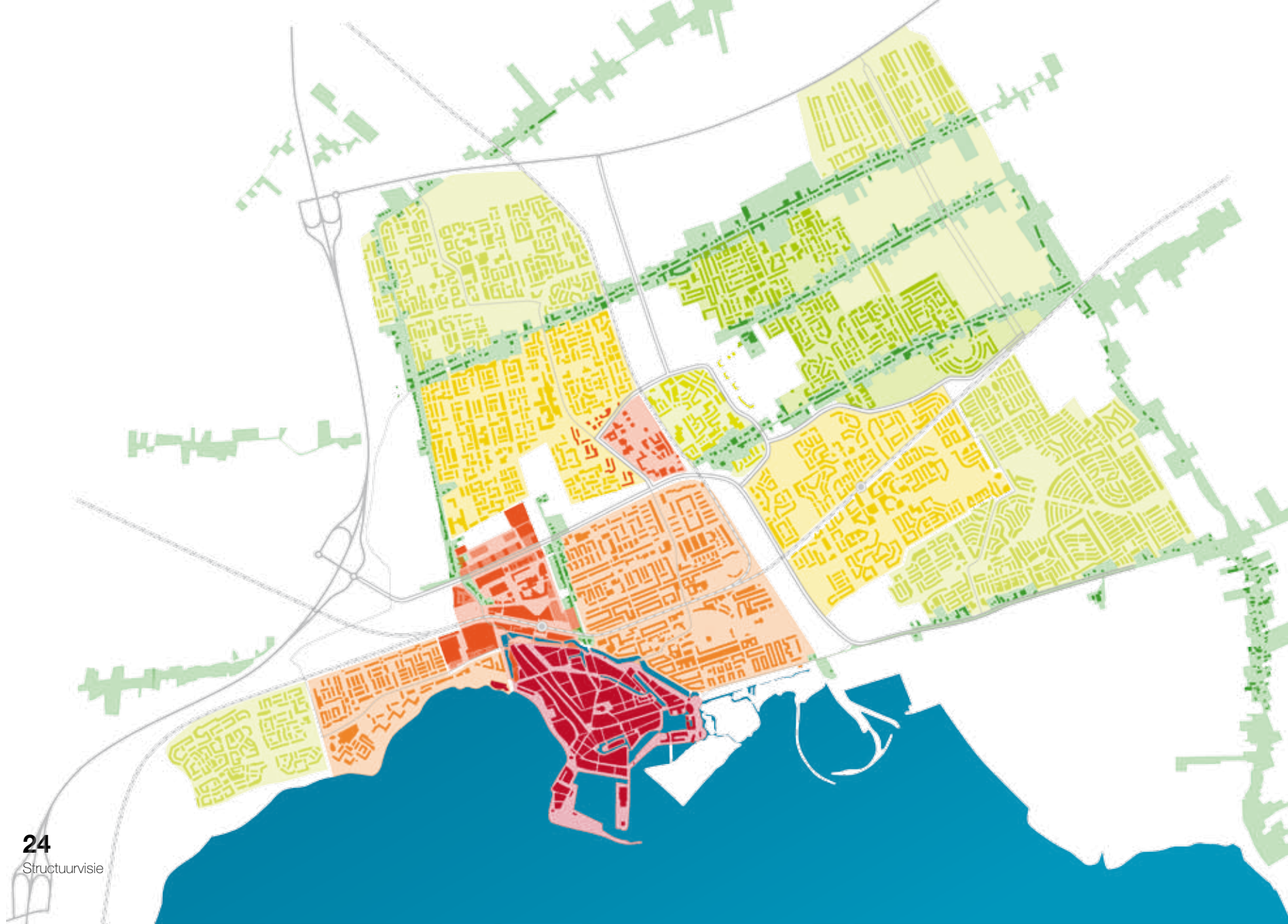
“Aantrekkelijke stad aan het Blauwe Hart”

In dit hoofdstuk is de (toekomstige) positie van Hoorn beschreven. Deze positie is gebaseerd op de strategische, regionale ligging van Hoorn en de kernkwaliteiten van de stad zelf. Hoorn heeft de potentie om uit te groeien tot een aantrekkelijke stad aan het Blauwe Hart van Nederland. Hoorn wil graag, samen met haar regionale partners, haar positie bepalen uitgaande van de regionale kracht en kwaliteit. De positionering wordt toegelicht aan de hand van vier schaalniveaus. Hoorn is een stad die schaakt op meerdere borden tegelijk, een stad met meerdere ‘gezichten’:

COMPLETE EN VOLWASSEN STAD
STEDELIJK CENTRUM VAN WESTFRIESLAND
KNOOP IN NOORD-HOLLAND NOORD
AANTREKKELIJKE STAD IN LUWE COMPLETE REGIO

Hoorn legt de prioriteit bij de ontwikkeling tot een complete en volwassen stad. Daarom wordt gestart met de beschrijving van dat ‘gezicht’. Vervolgens wordt verder uitgezoomd tot uiteindelijk de ligging van Hoorn in Noord-Holland.

HOORN: COMPLETE EN VOLWASSEN STAD

Hoorn wil primair voorzien in de behoeften van de eigen bewoners: een aantrekkelijke stad voor de eigen inwoners. Hoorn gaat bouwen voor alle doelgroepen met een accent op de seniorenhuisvesting. Hoorn gaat de komende jaren investeren in de bestaande stad, daarnaast worden 't Zevenhuis en Bangert-Oosterpolder ontwikkeld. De toekomstige behoeften moeten worden opgevangen via de herstructurering en de inbreiding in de bestaande stad. In de volgende hoofdstukken is aangegeven wat dit betekent voor wonen, voorzieningen, het groen en het landschap en bijvoorbeeld de infrastructuur. De bevolking wordt steeds diverser qua leefstijl, samenlevingsvorm en gezinssamenstelling. Dit heeft gevolgen voor het woningaanbod in de wijken. Hoorn heeft een grote

voorraad gezinswoningen. Een deel hiervan zal moeten worden aangepast of levensloopbestendig worden gemaakt. De wijken als geheel worden ook diverser, ze verkleuren. Dit wordt geen blauwdruk: iedere wijk verkleurt geleidelijk, uitgaande van de bestaande structuur en eigenheid. De voorgestelde woonmilieus (kleuren) zijn 'punten op de horizon'. De diversiteit van de Hoornse wijken is nu beperkt: de binnenstad, enkele kleinere stadswijken, twee ingegroeide dorpen en daar omheen grote suburbane woonwijken (1970 -2010) die ongeveer tweederde van de woningvoorraad bevatten. De opgave is om deze woonwijken geleidelijk te verkleuren en diverser te maken. In het bijgevoegde beeld is deze verkleuring van de wijken geïllustreerd. In hoofdstuk 5 worden de keuzes toegelicht.

HOORN: HET STEDELIJK CENTRUM VAN WESTFRIESLAND

Hoorn & Markermeer

Hoorn is één van de historische (Zuiderzee)steden aan het Blauwe Hart van Nederland (IJmeer, Markermeer en IJsselmeer). De kwaliteit en waardering van dit Blauwe Hart wordt breed gedeeld. Van Lelystad, Almere, Amsterdam tot Hoorn, overal is een ontwikkeling naar het water zichtbaar. Alle steden zoeken de kustlijn op. Een kwalitatieve versterking van de gehele kustlijn en de stedelijke waterfronten is van bovenregionaal belang. Hier liggen kansen voor unieke woonmilieus, onderscheidende cultuurhistorische landschappen en prachtige recreatie- en natuurgebieden. Hoorn wil zich presenteren als aantrekkelijke stad aan het Blauwe Hart. De Deltacommissie heeft ook ideeën over de toekomst van het Blauwe Hart. Waterveiligheid en zoetwatervoorziening zijn de leidende vraagstukken. Het opzetten van het waterpeil is een van de

belangrijkste discussiepunten.

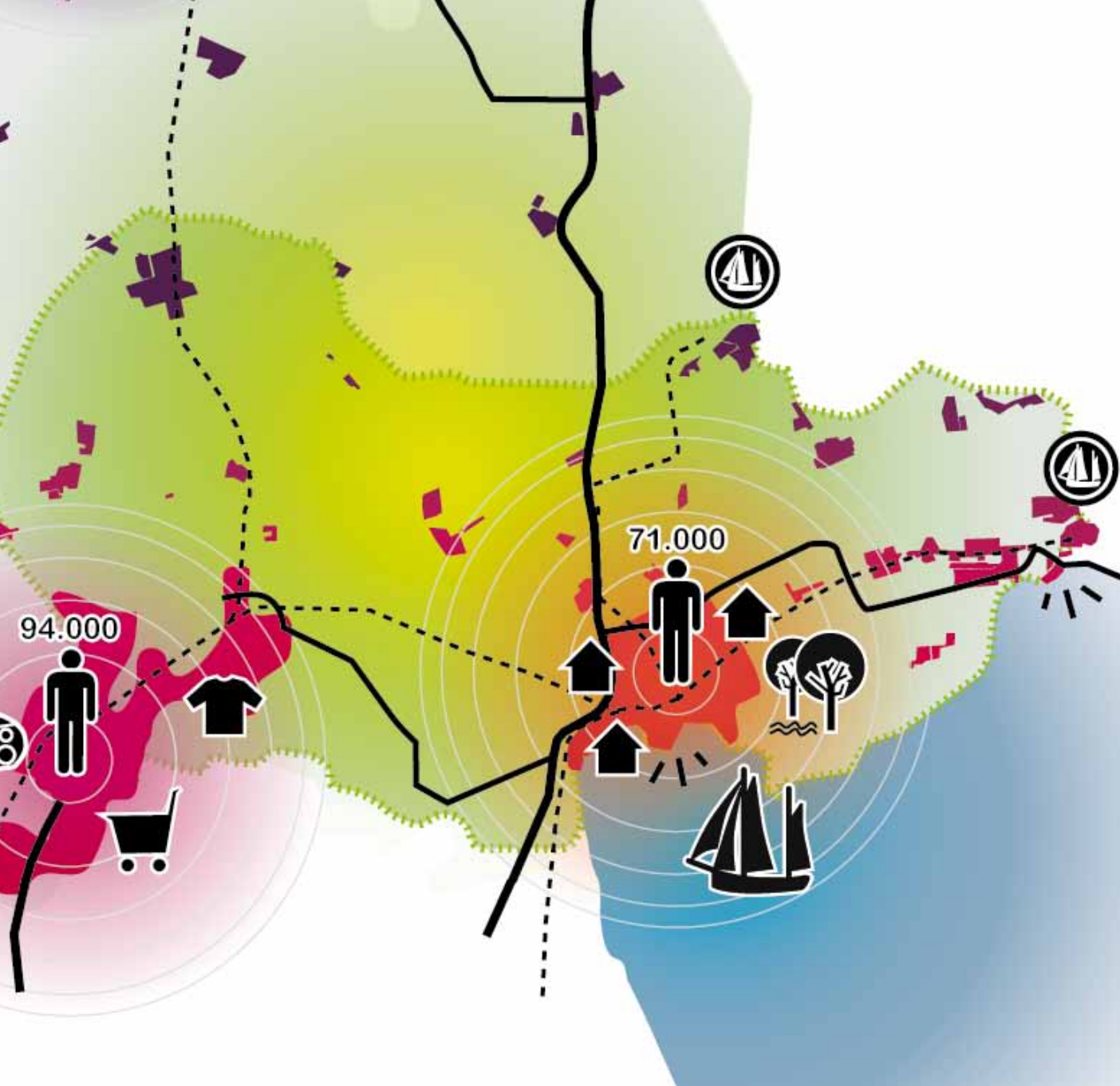
Hoorn wil haar unieke positie aan het Blauwe Hart versterken in samenhang met de ontwikkeling van het IJsselmeer en Markermeer. Dit kan bijdragen aan:

- een aantrekkelijke stedelijke kustontwikkeling met kansen voor recreatie & toerisme, leisure, strand, voorzieningen en bebouwing,
- een goede bereikbaarheid van Hoorn over het water,
- natuurontwikkeling en de ecologische versterking van de kustzone en
- de waterveiligheid en -kwaliteit.

Deze vier kwaliteiten dienen, nu en in de toekomst, gegarandeerd te zijn zonder dat ze elkaar tegenwerken. Een verdere versterking van 'Hoorn, ondernemende stad aan het Blauwe Hart' is gewenst, waarbij de bovenstaande kwaliteiten in samenhang worden ontwikkeld.

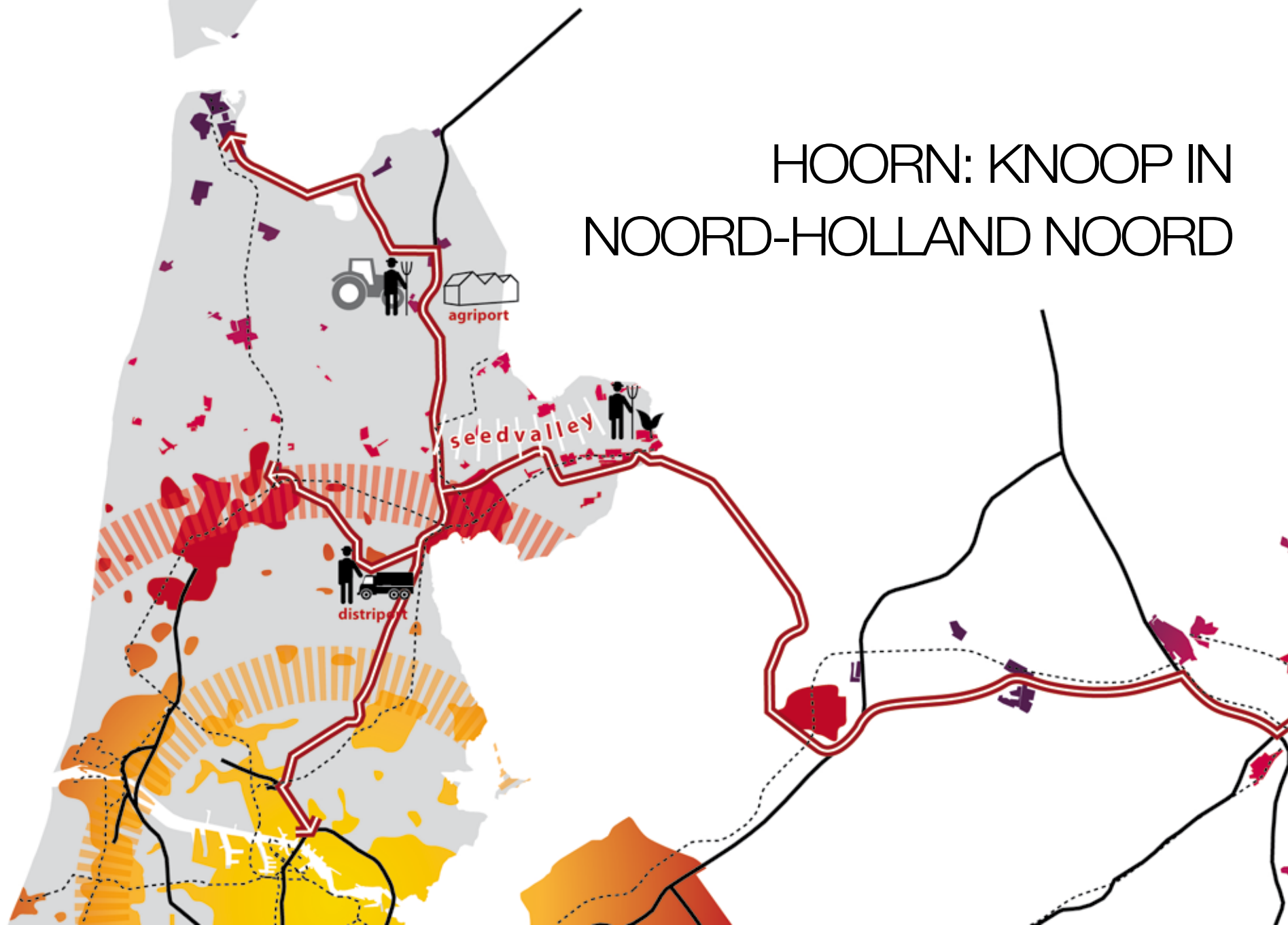
Hoorn en Westfriesland hebben elkaar nodig. Ze delen een aantal kenmerken, zoals de sterke ondernemersgeest, de culturele eigenheid en de agrarische achtergrond. Daarnaast vormen ze complementaire delen. Hoorn voorziet in de stedelijke woonmilieus die andere gemeenten niet kunnen bieden. Daarnaast draagt Hoorn bij aan de werkgelegenheidsstructuur van de regio en heeft het vele stedelijke voorzieningen (detailhandel, ziekenhuis, cultuur, leisure en sport). Een goede kwantitatieve en kwalitatieve afstemming van het regionale woon- en werkprogramma is in ieders belang. Hoorn is tevens het OV-knooppunt van Westfriesland. De komende jaren wordt de stationsomgeving / Poort van Hoorn ruimtelijk en programmatisch versterkt.

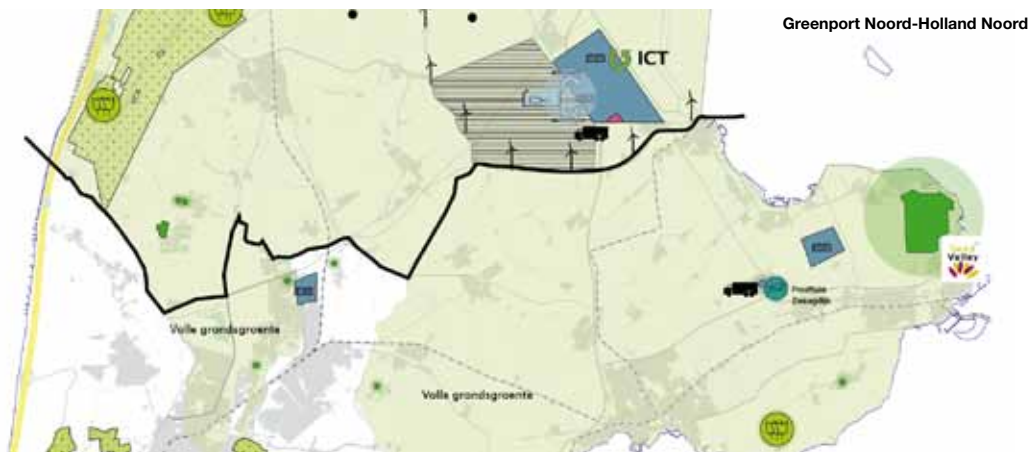

De tijd dat iedereen ongemoeid woonwijken kon ontwikkelen zonder dat dit consequenties heeft voor de buurgemeenten is definitief voorbij. Dit vraagt om een sterke regionale visie op de woningbouwprogrammering en de specialisatie van steden en dorpen. Zonder deze visie ontstaat het risico dat de leefbaarheid en vitaliteit van de kleine kernen overal onder druk komt te staan, de oudere stadswijken verslechteren, wijken niet worden afgebouwd omdat de marktvraag ontbreekt en bedrijventerreinen niet vitaal blijven. Hoorn wil dit samen met de partnergemeenten oppakken. Deze structuurvisie kan worden gezien als de Hoornse inzet voor deze dialoog. Hoorn wil zich profileren en specialiseren als het stedelijke milieu binnen Westfriesland met het uitgangspunt: 'wat goed is voor Hoorn, is goed voor de regio en vice versa.'

HOORN: KNOOP IN NOORD-HOLLAND NOORD

Economische clusters

Noord-Holland Noord kent vijf sterke economische clusters: de agribusiness (Greenport Noord-Holland Noord), het medisch cluster, recreatie & toerisme, duurzame energie en het maritieme & offshore cluster. Dit zijn de economische clusters waar in Noord-Holland Noord de komende jaren op wordt gefocust. Voor Hoorn zijn vooral de eerste drie clusters relevant. Hoorn kan en wil van toegevoegde waarde zijn binnen deze clusters.

1. Agribusiness

Hoorn kan en wil uitgroeien tot het stedelijk centrum van de agribusiness binnen Noord-Holland Noord. Hoorn heeft hiervoor de stedelijke kwaliteiten en potenties. Agribusiness is een belangrijke economische groeisector in Noord-Holland Noord. In de agribusiness komen de nationale economische topsectoren agro-food, logistiek en tuinbouw samen. Deze economische topsectoren zijn gedefinieerd in de recente Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Ze vormen speerpunten van het nationale beleid. Hoorn ondersteunt deze.

Stedelijke werkgelegenheid, voorzieningen en onderwijs gerelateerd aan deze sector kan een plek krijgen in Hoorn. Hoorn heeft daarnaast de stedelijke voorzieningen en woonmilieus voor de (kennis)werknemers binnen deze sector.

2. Medisch cluster

Het medisch cluster is nu, en in de toekomst, een belangrijke basis voor de werkgelegenheid. Deze sector krijgt de benodigde ontwikkelruimte. Het Westfriesgasthuis vormt de kern van het medisch cluster. Hier omheen is een netwerk van medische voorzieningen en bedrijven ontstaan.

3. Recreatie & toerisme

Het derde sterke cluster is recreatie en toerisme. Dit is al een sterke sector, geconcentreerd in de binnenstad en aan de kust. Zowel de stedelijke recreatie als de waterrecreatie kunnen nog verder worden versterkt. In de hoofdstukken 3, 4 en 5 krijgen deze clusters op lokaal niveau een ruimtelijke vertaling.

Hoorn ligt strategisch op het kruispunt van de Westfriisaweg en de A7. De A7 verbindt de belangrijkste economische ontwikkelingen in Noord-Holland Noord: 'van zeehavens tot Zuidas'. De relatie met Flevoland en het oosten van Nederland is nog niet zo sterk, maar de verwachting is dat deze sterker zal worden. De opwaardering van de Westfriisaweg zal hier aan bijdragen. Hoorn kan profiteren van de nabijheid van de economische kerngebieden die onderdeel uitmaken van de Greenport (Seed Valley en Agriport). De directe en indirecte werkgelegenheid die samenhangt met deze clusters kan landen in Hoorn. In Hoorn is bijvoorbeeld ruimte voor zakelijke dienstverlening, onderwijsinstellingen, startende bedrijven, ondersteunende technische bedrijven en kennisorganisaties en bedrijven die afhankelijk zijn van deze sectoren. Hoorn wil de 'stedelijke proeftuin' zijn voor startende, innovatieve bedrijven en praktijkonderwijs dat niet direct gekoppeld is aan agrarische grond. Hoorn is daarnaast een aantrekkelijk (stedelijk) woonmilieu voor de werknemers van deze clusters.

HOORN: AANTREKKELIJKE STAD IN LUWE, COMPLETE REGIO

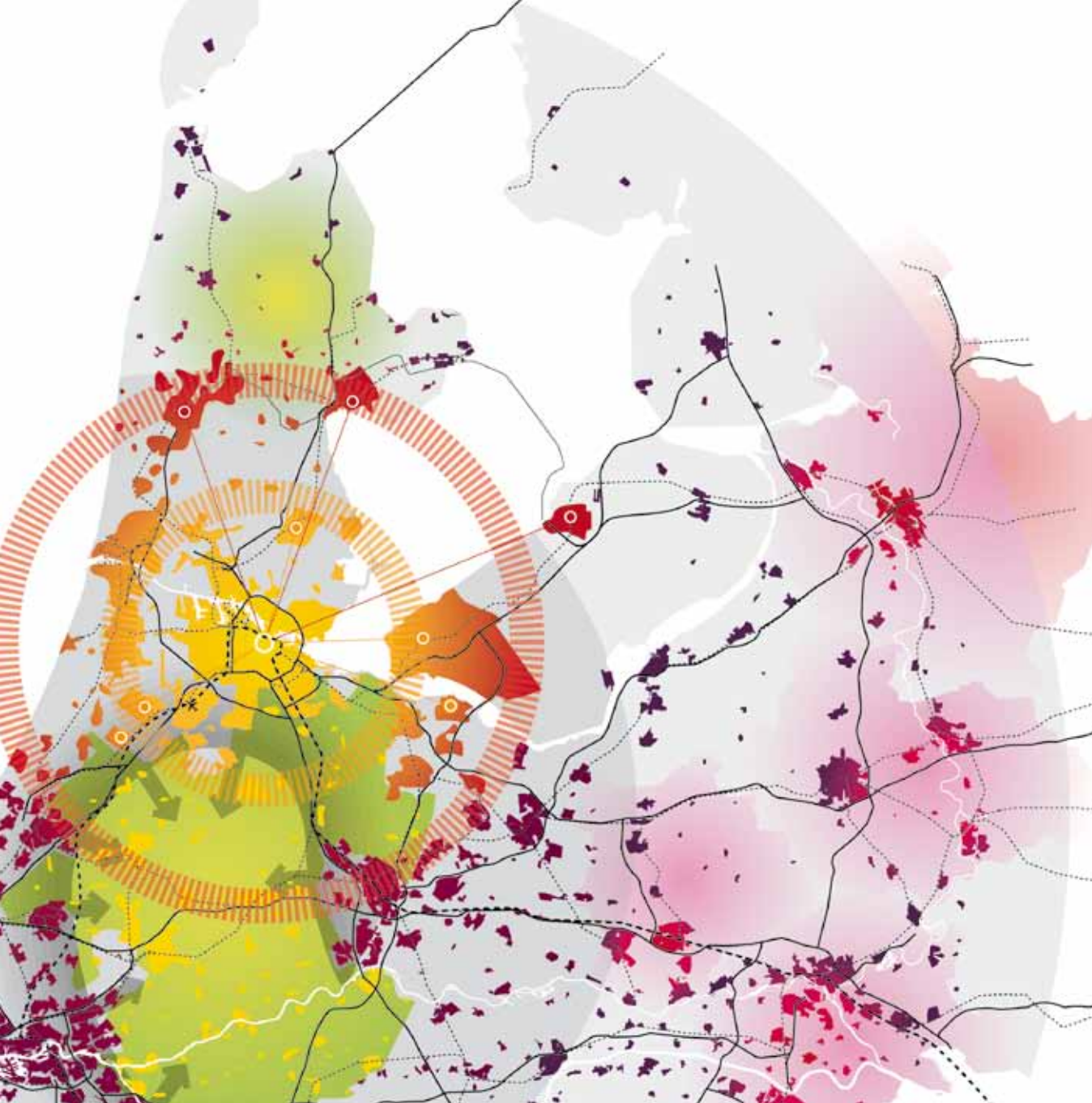
Verstedelijking Noord-Holland

De woningbehoefte in de provincie Noord-Holland (de Noordvleugel) is de komende decennia groot. Er vindt op dit moment een discussie plaats over de wenselijkheid en haalbaarheid van verstedelijking in Noord-Holland Noord en Westfriesland ten behoeve van de Noordvleugel. Westfriesland zou een overloophandelaar voor de Noordvleugel kunnen vervullen. De actuele woningmarkt laat een sterk vraaggestuurde woningmarkt zien. De kwaliteit van de woon- en leefomgeving en de aanwezigheid van (bereikbare) werkgelegenheid zijn sterk bepalende factoren. De kansrijkheid van eventuele woningbouw in Westfriesland kan niet los worden gezien van deze factoren. Delen van Noord-Holland Noord hebben 'goede papieren'. De infrastructurele verbindingen naar de Noordvleugel verbeteren de komende jaren enorm (Westrandweg, tweede Coentunnel, verbreding A7 en Programma Hoogfrequent Spoor). Hoorn kan en wil meedenken over de provinciale verstedelijkingsopgave.

Hoorn kan een kwalitatieve rol spelen door de (her) ontwikkeling van gebieden met aantrekkelijke, unieke kwaliteiten die appelleren aan de behoeften van toekomstige woningzoekenden. Te denken valt aan unieke woon- en leefmilieus aan het Hoornsche Hop, in de stationsomgeving / Poort van Hoorn en in de wijken rondom het centrum. Een integrale regionale benadering is echter gewenst. Keuzes dienen op regionaal en provinciaal niveau gemaakt te worden. Hoorn ziet kansen, maar wil voor een eventueel onderzoek meegeven dat:

- bekeken wordt wat de (positieve) effecten zijn op het draagvlak van de stedelijke voorzieningen in Hoorn,
- onderzocht wordt wat de effecten zijn op de bestaande woningvoorraad en woningmarkt (verkoop- en verhuurbaarheid; waardeontwikkeling) en
- gedacht wordt vanuit een kwalitatieve, vraaggerichte benadering (doelgroepen en leefstijlen) naast een louter kwantitatieve, aanbodgerichte benadering.

Noord-Holland Noord heeft een bijzondere positie. Deze regio maakt onderdeel uit van een ruime krans van regio's om de Randstad. Deze krans loopt via delen van Brabant, Gelderland en Overijssel naar Noord-Holland Noord. In deze krans liggen sterke economische netwerksteden zoals Zwolle-Kampen, Arnhem-Nijmegen en de Eindhovense regio. De kracht van deze regio's hangt meestal samen met de strategische positie aan de achterlandverbindingen tussen de Randstad en buitenlandse economische kerngebieden. Dit perspectief ontbreekt voor Noord-Holland Noord. De bovengenoemde economische knoop heeft zeker potentieel, maar dit is niet vergelijkbaar met de kracht van de achterlandverbindingen. De kracht van Noord-Holland Noord, en zeker die van Westfriesland en Noord-Kennemerland, zit in de combinatie van een goede ontsluiting (A7-Westfriisaweg/N23), de nabijheid

van de Amsterdamse regio en de luwte van de regio. De ligging op de eerder genoemde tweede schil is een wenkend perspectief voor dit gebied. Als aantrekkelijke stad in een luwe, maar complete regio kan Hoorn nieuwe inwoners aan zich weten te binden. Huishoudens, al dan niet met kinderen, die in een middelgrote, comfortabele, leefbare stad willen wonen met stedelijke voorzieningen, werkgelegenheid, prachtig water en omliggende landschappen op maximaal tien fietsminuten afstand. Hoorn profiteert van de nabijheid van de Amsterdamse regio zonder er afhankelijk van te zijn. Hoorn hoeft, kan en gaat geen rekening (te) houden met duizenden nieuwe huishoudens, inwoners van buiten de regio. Groei is geen doel op zich. Voor velen kan Hoorn echter een wenkend perspectief zijn: de ondernemende, gemeenschappelijke stad aan het Blauwe Hart van Nederland.

3. HOORN Kiest

Hoorn gaat de komende jaren inzetten op twee kernkwaliteiten:

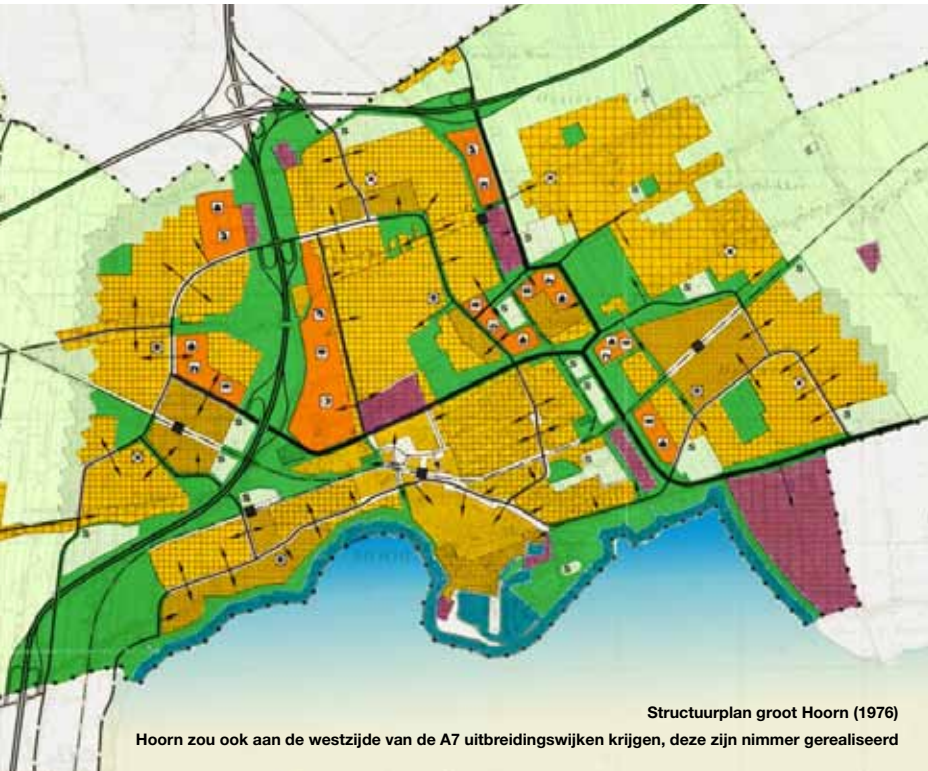
- GEMEENSCHAPPELIJK HOORN
- ONDERNEMEND HOORN

Ondernemersgeest is een kernkwaliteit van Hoorn. Hoorn wil deze kwaliteit versterken en benutten. Gemeenschappelijkheid is de tweede kernkwaliteit van Hoorn. Niet zozeer het opgelegde 'maakbaarheidsdenken' uit de jaren zeventig, maar een gemeenschappelijkheid waarin individuen samen bouwen aan hun woonomgeving.

Deze thema's worden in dit hoofdstuk uitgebreid toegelicht. Ze vormen een belangrijke motivering voor keuzes in deze structuurvisie.

GEMEENSCHAPPELIJK HOORN

'De oorspronkelijke wijkgedachte'

De wijkgedachte

Hoorn is een stad met een rijke historie: de vruchtige VOC-stad aan de Zuiderzee. Hoorn is in de jaren zeventig en tachtig sterk gegroeid. Het was een groeikern met een belangrijke overloopfunctie voor Amsterdam. De jaren zeventig en tachtig wijken zijn vaak opgezet vanuit een 'gemeenschapsgedachte': de gedachte was dat de samenleving maakbaar was. De menselijke maat, geïnspireerd op het structuralisme, vormde het uitgangspunt. De buurt en wijk waren het uitgangspunt van de planning van de voorzieningen. Veel voorzieningen zijn te vinden in de buurten en de wijken. Alleen het eerste, oostelijke deel van de Grote Waal is gebouwd volgens de modernistische, vroeg-naoorlogse uitgangspunten met veel gestapelde woningbouw, veel groen en brede wegen. De andere wijken, zoals de grote naoorlogse wijken Risdam en Kersenboogerd, voldoen aan de principes van het kleinschalig structuralisme.

De dorpen Zwaag en Blokker zijn onderdeel geworden van Hoorn. In de jaren negentig is de Kersenboogerd afgebouwd. In de eenentwintigste eeuw is gestart met de realisatie van Bangert-Oosterpolder. De nieuwere delen van Kersenboogerd en Bangert-Oosterpolder zijn individueler van opzet. Ze kennen een strakkere opzet met veelal ruime kavels waar men zich kan terugtrekken. Men kan het leven in de buurt centraal stellen, maar dit ook gemakkelijk te negeren.

Veranderende activiteitenpatronen en leefwijze

Het activiteitenpatroon van huishoudens is tegenwoordig nauwelijks meer aan de buurt of de wijk gebonden. Men maakt gebruik van (werk)voorzieningen in de hele stad of regio. De kinderen krijgen specifiek basisonderwijs, desnoods op forse afstand van de woning en gaan niet per se naar de buurtschool. Men doet eenmaal per week

boodschappen in een grote supermarkt, de buurtsuper verdwijnt. Sporten doet men al lang niet meer in de wijk, maar in de sportschool of moderne complexen aan de rand van de stad. De buurtcafés bestaan nauwelijks meer. Kortom: de buurt en wijk als uitgangspunt voor het activiteitenpatroon lijken achterhaald.

Ook het woonerf als plek van samenkomst lijkt niet meer aan de huidige wensen te voldoen. Uitzonderingen uiteraard daargelaten, leven huishoudens toch vooral op de eigen kavel. Het woonerf is niet langer de plek waar de gemeenschapszin tot uiting komt. Het woonerf is verworpen tot een parkeerterrein. De toegenomen mobiliteit, de verregaande globalisering en de vorming van allerlei sociale netwerken liggen ten grondslag aan het bovenstaande. De verre vriend lijkt belangrijker geworden dan de goede buur. Voor sociale contacten lijkt men niet meer aangewezen op de directe woonomgeving.

Herwaardering van nabijheid van voorzieningen

De bovenstaande ontwikkelingen zorgen voor een interessante tegenbeweging. De open blik en het drukke, geografisch ruime activiteitenpatroon leiden tot een hernieuwde behoefte aan kleinschaligheid, geborgenheid en buurtgebondenheid. Huishoudens willen de beperkt beschikbare tijd op een kwalitatieve wijze invullen door reistijden te beperken of activiteiten slim te combineren. Het is wenselijk om de activiteiten binnen het 'daily urban system' in de nabijheid te hebben. Dit betekent niet dat de rigide voorzieningenplanning uit de jaren zeventig opnieuw wordt geïntroduceerd. Het vraagt om slimme structuren en netwerken waarbij voorzieningen goed bereikbaar zijn en in elkaars nabijheid liggen. Voor drukke huishoudens met kinderen en senioren is het een belangrijk pluspunt als veel voorzieningen binnen

handbereik zijn. Hoorn is nu al een echte fietsstad. Circa 40% van alle verplaatsingen vindt plaats met de fiets. De compacte structuur van de stad en de goede fietsvoorzieningen dragen hier sterk aan bij. Hoorn kan zich hiermee profileren: een aantrekkelijke stad, voor jong en oud, waar alle voorzieningen op de fiets (of lopend of met de rollator) veilig en comfortabel bereikbaar zijn.

Herwaardering voor eigenheid en kwaliteit

Er vindt tevens een herwaardering voor de eigenheid en ruimtelijke kwaliteit plaats. Men kiest voor het specifieke. Niet langer een uniforme woning en woonomgeving, maar een specifieke die aansluit bij de sociaal-culturele leefstijl en de woonwensen. Een sterke identiteit, bijvoorbeeld gebaseerd op cultuurhistorische kwaliteiten, wordt gewaardeerd.

Nu de woningmarkt ontspannen wordt, worden de kwaliteit van woning en woonomgeving sterk bepalende vestigingsplaatsfactoren: de aantrekkelijkheid van de woonomgeving. Men wil zich identificeren met de woonplek en er trots op zijn: de woonplek als positieve keuze. Dit hangt samen met de ruimtelijke kwaliteit en met de 'buurtgeborgenheid en gemeenschappelijkheid'. Een buurt waar men de buurtgenoten kent en een gevoel van 'thuis komen' heeft. Wederom betekent dit niet terug in de tijd met een opgelegde gemeenschappelijkheid, maar een bottom-up ontwikkeling. Bewoners krijgen de ruimte om gezamenlijk te 'bouwen' aan hun buurt en het buurtgevoel. Deze structuurvisie stimuleert dit en geeft de richting aan.

Herwaardering van de wijken

De comfortabele wijk als een veilige uitvalsbasis, met alle basisvoorzieningen op loop- of fietsafstand. Als men goed kijkt zijn deze kwaliteiten zichtbaar in de wijken. Soms moeten ze echter worden afgestoft en soms moet er flink worden gesleuteld. Ruime en goede woningen, goede fietsroutes, veel buurtvoorzieningen, stedelijke kwaliteiten en werkgelegenheid 'op beperkte afstand', het is er allemaal. In potentie zijn het aantrekkelijke woonwijken zowel voor gezinnen en senioren, als voor starters. De wijken zijn echter aan een vernieuwing toe. Geen grootschalige transformaties, maar kleine interventies om de wijken toekomstbestendig te maken. Veel bewoners willen hun wooncarrière in de wijk afmaken. Hoe ouder mensen worden, hoe honkvaster ze worden. Hoewel wijken als Grote Waal, Risdam Noord en Kersenboogerd relatief slecht scoren qua interne migratiestromen, is het overkoepelende beeld dat veel mensen in hun wijk (willen) blijven wonen. Hoorn wil

de bewoners hiervoor de ruimte bieden. Hoorn wil samen met de bewoners en andere participanten de veranderingen en de verkleuring van de wijk vormgeven. Dit kan bijvoorbeeld gaan over de transformaties aan woningen, vervangende nieuwbouw, inrichting en beheer van de buitenruimte, aanbod van voorzieningen, het buurtgevoel en de mate van gemeenschappelijkheid. De gewenste 'verkleuring' van de wijken is een 'stip op de horizon'. Deze structuurvisie is kaderstellend en vooral gericht op het ruimtelijke domein. De gemeente faciliteert en stimuleert. In de wijkvisies krijgt de herwaardering voor de wijken verder vorm.

De sterke Westfriese ondernemersgeest

Ondernemingszin zit in de genen van de Westfries. Nagenoeg alle grote bedrijven in Hoorn waren ooit kleine, regionale starters. Deze ondernemerszin wordt een sturende kracht bij de verdere ontwikkeling van Hoorn. Het motto is: "Laat 1000 bloemen bloeien".

ONDERNEMEND HOORN

Hoorn ondersteunt startende bedrijfjes, met de hoop dat een aantal van deze bedrijven de ‘toppers’ van de toekomst zijn. Deze structuurvisie biedt hiervoor de ruimte. Het motto start al in het onderwijs: het versterken van de ondernemersgeest en het verbeteren van de relatie tussen ondernemers, onderwijs en overheid. Hier is nog een ‘wereld te winnen’. Het onderwijsveld kan zich, samen met de overheid en ondernemers, richten op bestaande sterke sectoren zoals de bouw- en installatietechniek, de agrarische sector, de zorg en het recreatie en toerisme. De opleidingen (van VMBO tot ROC) kunnen sterker worden gericht en de leer-praktijkrelaties worden geïntensiveerd. Deze structuurvisie focust met name op de ruimtelijk relevante acties. Het versterken van de ondernemersgeest en het stimuleren van de economie stopt uiteraard niet bij ruimtelijke voorstellen.

Een ondernemende stad

Hoorn streeft naar een brede en duurzame economische structuur: werkgelegenheid in diverse sectoren en werk voor laag-, midden- en hooggeschoolden. Hoorn focust hierbinnen op drie sterke economische clusters: agribusiness (stedelijke werkmilieus die hieraan zijn gekoppeld, specifiek onderwijsaanbod, locaties voor innovaties en leerwerktrajecten), recreatie & toerisme (horeca, leisure, wellness, historisch karakter van binnenstad en kustzone) en het medisch cluster (zorgeconomie, medische voorzieningen).

De ondernemende stad is voelbaar in alle vezels van Hoorn. De 1000 bloemen bloeien vaak in de wijken. Het start met het 'werk aan huis'. Dit is overal mogelijk, voor zover dit geen grote hinder oplevert. Kleine klusbedrijven, startende ondernemers, de hondentrimsalon, de kleine autorijschool, de websitebouwer en de hoger opgeleide ZZP-er in de studiekamer. In principe is het allemaal

mogelijk. De woonwijken transformeren geleidelijk van rustige woonwijken naar diverse leefwijken. Ook grotere bedrijven kunnen een plek krijgen in de wijken, maar veelal zal dit wel in speciale zones en gebouwen zijn. Hoorn wil op specifieke locaties ruimte bieden aan bedrijfsverzamelgebouwen en woon-werkwoningen. Uiteraard moet de economische basis in orde zijn. Hoorn zorgt ervoor dat er een voldoende en gedifferentieerd aanbod van bedrijventerreinen en kantoorlocaties op voorraad is. De bestaande bedrijventerreinen worden vitaal gehouden en 't Zevenhuis wordt de komende jaren gerealiseerd. De terreinen Holenweg en De Oude Veiling gaan de komende jaren transformeren.

4. SLEUTELLEN AAN DE STAD

LEEFBARE STAD

GEMENGDE STAD

Om Hoorn gemeenschappelijker en ondernemender te maken zal er constant gewerkt moeten worden aan de stad. Enerzijds gaat het om enkele cruciale projecten in de stad (zie hoofdstuk 5), anderzijds gaat het om constante aandacht voor de kwaliteit van de stad. De bestaande stad moet 'op orde' zijn. Dit zijn geen wereldschokkende, sexy stadsprojecten, maar gaat over de optelsom van kleine interventies die samen de stad ondernemend en gemeenschappelijk maken. Bij alle interventies en ingrepen in de stad dient getoetst te worden of ze bijdragen aan:

DUURZAME STAD

Top 6 van Hoorn:

1. een ondernemende stad
2. een stad met sociale samenhang
3. een veilige stad
4. een kind- (en senior)vriendelijke stad
5. een duurzame stad
6. een stad met respect voor de historie

HISTORISCHE STAD

LEEFBARE STAD

Kindvriendelijkheid

In een leefbare stad is het prettig wonen. De wijken zijn veilig, comfortabel en levensloopbestendig. Hoorn wil aantrekkelijk zijn voor gezinnen. Kindvriendelijkheid is een mooi streven. Dit hangt samen met veilige routes, goede voorzieningen, ruime woningen en aantrekkelijk ingerichte en beheerde openbare ruimten. Een veilige route of 'kindlint' tussen de belangrijkste voorzieningen voor de kinderen, zonder obstakels, is essentieel. Een kindvriendelijke wijk is tevens een wijk die vriendelijk is voor senioren.

Veiligheid

Veiligheid is een belangrijk thema in Hoorn. Een leefbare stad hoort ook een veilige stad te zijn. Helaas scoort Hoorn niet goed op dit aspect. Hoorn heeft specifiek beleid gericht op de verbetering van de veiligheid. De resultaten zijn bemoedigend. De politiestatistieken laten op de onderdelen geweld, diefstal en vernieling

een positieve ontwikkeling zien. Hoewel geen specifiek ruimtelijk thema, kan de fysieke omgeving wel degelijk bijdragen aan de verbetering van de veiligheid. Bij alle (her)ontwikkelingen en projecten in de stad is een toets op veiligheid gewenst. Het betreft veiligheid in de brede zin van het woord: van objectieve en bijvoorbeeld verkeersveiligheid tot subjectieve en sociale veiligheid.

Aandachtspunten zijn bijvoorbeeld:

- voorkomen van onderdoorgangen zonder goed toezicht,
- zicht op routes, wegen en fietsroutes,
- voorkanten aan openbare ruimten, geen blinde muren,
- herstellen van verval, vernieling en vervuiling,
- voorkomen van slecht of onbeheerd groen.

Intensieve laagbouw

Eén van manieren om Hoorn veiliger te maken is het streven naar een intensieve laagbouw stad. Liever een omgeving waar zicht is op de buitenruimte omdat gekozen is voor grondgebonden woningbouw, dan veel appartementen met een gesloten begane grond. Het zicht en de sociale relatie tussen openbare ruimte en de bebouwing neemt enorm toe als iedereen een 'adres' en een voordeur heeft op het maaiveld. Met compacte en intensieve laagbouw is het mogelijk om hoge woningdichtheden te halen in de bestaande stad. Intensieve laagbouw sluit goed aan bij de Hoornse woonwens. Ook de jongere en vitale groepen senioren ambiëren vaak compacte grondgebonden woningen. Uiteraard is er ook behoefte aan appartementen. Deze dienen marktconform te zijn, bijvoorbeeld met goede balkons. Het is een misvatting om te denken dat alle senioren in een appartement willen wonen. Een groot deel van de Hoornse bevolking woont al decennia in grondgebonden woningen en deze woonwens verandert niet sterk, ondanks de vergrijzing.

“Niet zo...”

“Een kindvriendelijke woonstad is
een stad waar kinderen en jongeren...”

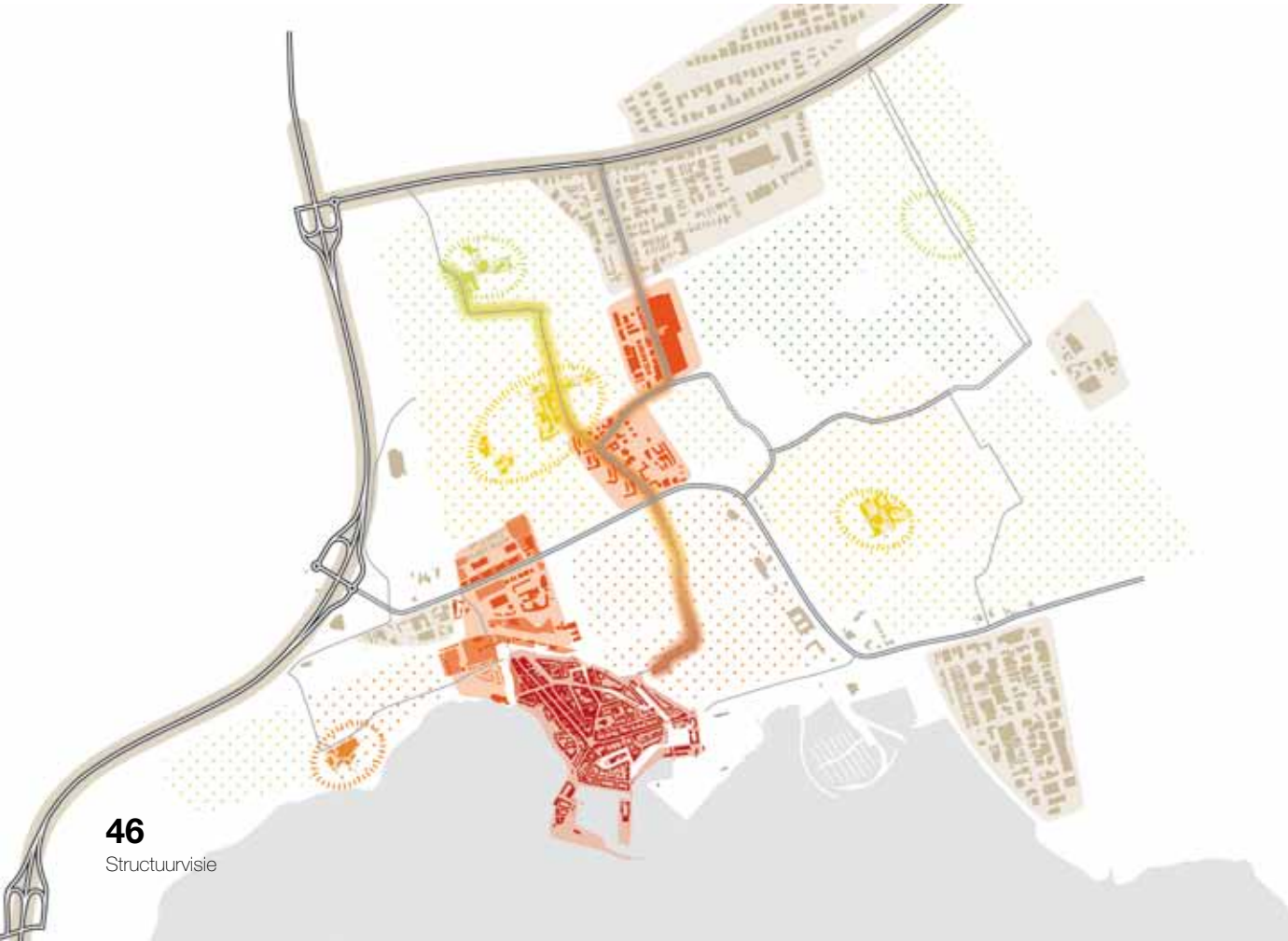

“...maar zo!”

“...prettig, verantwoord, veilig en dynamisch kunnen opgroeien”

GEMENGDE STAD

Het ondernemende zit in alle vezels van Hoorn. Dit betekent nogal wat voor de wijken. Hoorn is ontwikkeld vanuit een strikte functiescheiding: wonen, werken, recreatie en voorzieningen zijn gescheiden. Hoorn neemt afscheid van dit uitgangspunt en biedt ruimte voor functiemenging. In een flink aantal wijken wordt ruimte geboden aan 'werken aan huis' en aan werkgelegenheid in speciale zones en gebieden. Een aantal woonwijken worden levendige stadswijken met een variëteit aan functies. In wijkvisies, inbreidingsplannen en bestemmingsplannen kan worden bijgedragen aan de 'gemengde stad' door bijvoorbeeld:

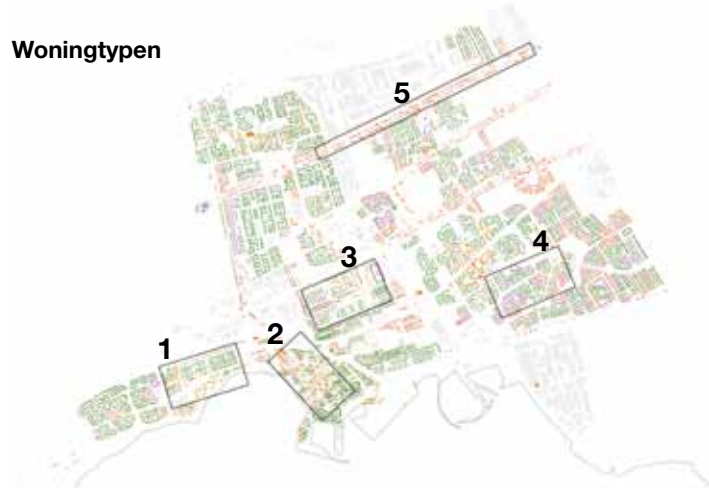
- regel- of vergunningsarme zones,
- aanpassing van bestemmingsplannen,
- ruimte voor bedrijfsverzamelgebouwen en woon-werkwoningen,
- ruimte voor zorgeconomie in de wijken,
- minimale begane grond verdiepingshoogte; de bebouwing bevat daarmee flexibiliteit voor

- functieveranderingen, soms gebeurt dit pas op de lange termijn,
- opzetten pilot in de eerste herstructureringswijk (Grote Waal).

De gemeente wil vooral stimulerend in plaats van conditionerend werken. Ruimte wordt geboden aan het particuliere initiatief. De ambitie is daarnaast om niet alleen in woonwijken, maar ook op bedrijventerreinen een zekere mate van functiemenging mogelijk te maken. Nader onderzoek, per locatie, zal moeten uitwijzen in hoeverre dit mogelijk is. Op de lange termijn veranderen de bedrijventerreinen dan wellicht van monofunctionele naar gemengde gebieden. Op korte termijn (komende vijftien jaar) zal dit lang niet op alle terreinen mogelijk of wenselijk zijn. De kansen voor functiemenging zijn afhankelijk van de positie in de stad en de aard van de bestaande bedrijvigheid. De kansen zijn het grootst op (delen van) nieuwe terreinen en binnenstedelijke terreinen zoals De Oude Veiling.

Woningtypen

Functiemenging

Woningtypen

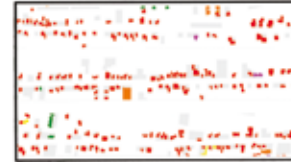
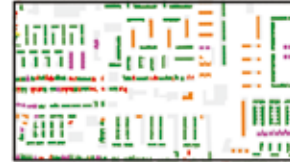
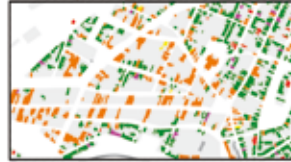
1 grote waal

2 historische binnenstad

3 hoorn noord

4 kersenboogerd

5 dorpslint zwaag

- vrijstaande woning
- meergezinswoning
- halfvrijstaande woning
- geschakelde woning
- bijzondere woning
- bejaardenwoning
- bedrijfswoning

Functiemenging

1 grote waal

2 historische binnenstad

3 hoorn noord

4 kersenboogerd

5 dorpslint zwaag

- wijkwelzijnsvoorzieningen
- sport, recreatie en uitgaan
- onderwijs
- medisch
- horeca
- dienstverlening en kantoren
- detailhandel
- handel, industrie en bedrijven

De historische binnenstad, de oude linten en de oudere delen van Hoorn Noord kennen een relatief hoge mate van functiemenging en menging van woningtypen. Dit draagt bij aan de gewenste menging en duurzaamheid. In wijken als Grote Waal en Kersenboogerd is juist sprake van menging. De oudere wijken zijn een goede inspiratiebron voor de jaren zeventig en tachtig wijken.

“Van parkeer erf...”

1155

“...tot woon-werk erf”

SIERADEN

DUURZAME STAD

Duurzaamheid staat vaak synoniem aan fysieke duurzaamheid: hoe kunnen de stad en de woonwijken duurzamer worden ingericht zodat bijvoorbeeld het energiegebruik vermindert en de CO₂-uitstoot wordt beperkt. Deze structuurvisie biedt voorstellen om de stad fysiek te verduurzamen, zowel in de ontwikkelings- als de beheerfase. Daarnaast gaat deze structuurvisie ook in op de economische duurzaamheid (zie ondernemende stad / gemengde stad) en de sociale duurzaamheid. Hiermee wordt aangesloten bij de Klimaatvisie Hoorn 2040.

Fysieke verduurzaming

In aansluiting op de Klimaatvisie is het streven: Hoorn klimaatneutraal in 2040. De fysieke verduurzaming hangt samen met allerlei kleine interventies en maatregelen in (de herontwikkeling van) de stad. Iedere ontwikkeling draagt bij de verduurzaming via bijvoorbeeld:

- materiaalgebruik en hergebruik;
- energiereductie en collectieve energievoorzieningen;
- verduurzaming mobiliteit;
- opzetten ecologische kringlopen: water, reststoffen en energie.

In de wijkvisies wordt de verduurzaming van de wijken verder uitgewerkt. Een belangrijk aandachtspunt is de duurzame mobiliteit. De groei van de interne mobiliteit zal grotendeels opgevangen moeten worden via duurzame vervoersmodaliteiten. Het openbaar vervoer heeft zijn beperkingen. Het fietsgebruik is nu al erg hoog in Hoorn (circa 40% van alle verplaatsingen). De compacte structuur, de (uitbreiding van) goede fietsvoorzieningen, de voorgestelde functiemenging, de leefbare, kindvriendelijke stad en de inbreidingsopgave bieden kansen voor een verdere toename van het fietsgebruik. In deze gemeenschappelijke, ondernemende stad wordt ingezet op allerlei duurzame vervoerswijzen zoals elektrische auto's, openbaar vervoer en fiets – zonder dat dit direct ten koste gaat van de autobereikbaarheid.

Sociale duurzaamheid

De wijk staat centraal, bewoners hechten aan de buurt en ze moeten hun wooncarrière in de wijk kunnen doorlopen. De gemeenschappelijkheid is een groot goed. In hoofdstuk drie is deze uitgebreid beschreven. Hoorn wil de sociale cohesie in de wijken via een

bottom-up benadering versterken. De bewoners en andere belanghebbenden werken samen aan de wijk(samenhang). Ze krijgen een breder instrumentarium om de wijken te ontwikkelen en te laten groeien. Indien voorstellen aansluiten bij het gewenste wijkprofiel (de stip op de horizon) is de gemeente faciliterend en stimulerend. Voorbeelden van ontwikkelingen in de wijken zijn:

- andere vormen of collectief beheer van het buurtgroen,
- inrichting van de openbare ruimte, afgestemd op de wensen van de bewoners,
- meer ruimte voor woninguitbreiding (opbouw, aanbouw),
- meer ruimte voor woningsplitsing of samenvoeging,
- ruimte voor collectieve ontwikkelingen in de wijken.

De op te stellen wijkvisies spelen een cruciale rol in het streven naar gemeenschappelijkheid en sociale duurzaamheid. Een participatieproces waarin alle belanghebbenden vertegenwoordigd zijn is essentieel. Sociale media (op buurtniveau) kunnen een verbindend element zijn in deze wijkaanpak.

“Saaie, ongedefinieerde binnentuin
voor hangjongeren...”

“...wordt collectieve moestuin
voor de buurt”

HISTORISCHE STAD

Hoorn is een historische stad. Op de plekken waar de historie zichtbaar en beleefbaar zijn, zijn de kwaliteiten van de stad het grootst. Vooral in de binnenstad, aan de kust en in de oude linten zorgen deze elementen voor een aantrekkelijke omgeving. Op plekken waar de oude structuur is genegeerd, is de woonomgeving anoniemer en heeft deze minder identiteit. De opgave is om bij iedere interventie de onderliggende lagen te betrekken bij de planvorming. Enerzijds zijn dat de cultuurhistorische, landschappelijke lagen, anderzijds zijn dit de 'lagen van de nieuwe historie': de sociale en stedenbouwkundige structuren van de naoorlogse woonwijken.

5. AAN DE SLAG

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste stedelijke structuren en principes beschreven. Bekende en nu nog onbekende ontwikkelingen dienen aan te sluiten bij deze structuren en principes. Ze geven richting aan de toekomst van Hoorn.

Tezamen vormen ze de ruimtelijk-programmatische strategie voor de stad. Dit sturingsmechanisme biedt zowel de gewenste flexibiliteit als de noodzakelijke kaders. Daarnaast zijn per structuur enkele prioritaire projecten (7) beschreven (zie hoofdstuk 6).

1. GEKLEURDE WIJKEN
2. BREDE ECONOMIE
3. VERSTERKING BINNENSTAD
4. TERUG NAAR DE KUST
5. SELECTIEVE BEREIKBAARHEID
6. GROEN-BLAUWE ONDERLEGGER
7. MEGALINT

1. GEKLEURDE WIJKEN

Centrum historisch

diverse, kleinschalige, gemengde wijk met een belangrijke betekenis voor de stad
(Binnenstad)

Centrum nieuw

diverse, gemengde wijken met een stedelijk programma
(Poort van Hoorn, Nieuwe Steen West)

Stadswijk

levendige wijken met een aantrekkelijke functiemix, de woonfunctie overheerst, maar verspreid ook voorzieningen
(Hoorn Noord, Venenlaankwartier, Grote Waal Oost)

Levendige woonwijk

woonwijken met veel diversiteit aan types met veel voorzieningen geconcentreerd op enkele plekken
(Risdam Zuid, Kersenboogerd Noord)

Rustige woonwijk

woonwijken met basisvoorzieningen, ingericht op een rustige woonwens, ideaal voor gezinnen
(Bangert en Oosterpolder, Grote Waal West, Risdam Noord, Nieuwe Steen Oost, Kersenboogerd Zuid Oost)

Dorpse wijk

gegroeid vanuit een dorp, een kleinschalige afwisseling en menging van woningtypes en functies
(Zwaag, Blokker)

Het wijkprofiel

In bijgevoegde tabel is aangegeven wat de voorgestelde wijkprofielen zijn. Alle wijken hebben een 'motto'. Daarnaast zijn de overwegingen opgenomen die hebben geleid tot het gekozen wijkprofiel.

In de tabel is tevens de 'strategie' per wijk aangegeven. De strategie beschrijft per wijk de strategie met betrekking tot herontwikkeling en beheer:

- **Consolideren** : in bepaalde wijken is beheer het devies, hier zijn geen grote ontwikkelingen te verwachten.
- **Vitaliseren**: wijken ondergaan een geleidelijke transformatie. Veranderingen zijn gewenst, maar deze leiden niet tot omvangrijke sloop- en nieuwbouwopgaven. Uiteindelijk leidt vitaliseren tot een geleidelijke verkleuring van een wijk.
- **Transformeren**: Transformeren: Een wijk ondergaat een forse ingreep, er zijn aanleidingen tot ingrijpende interventies (op woningcomplexniveau).
- **Ontwikkelen** van een nieuwe wijk: Bangert-Oosterpolder ⑦

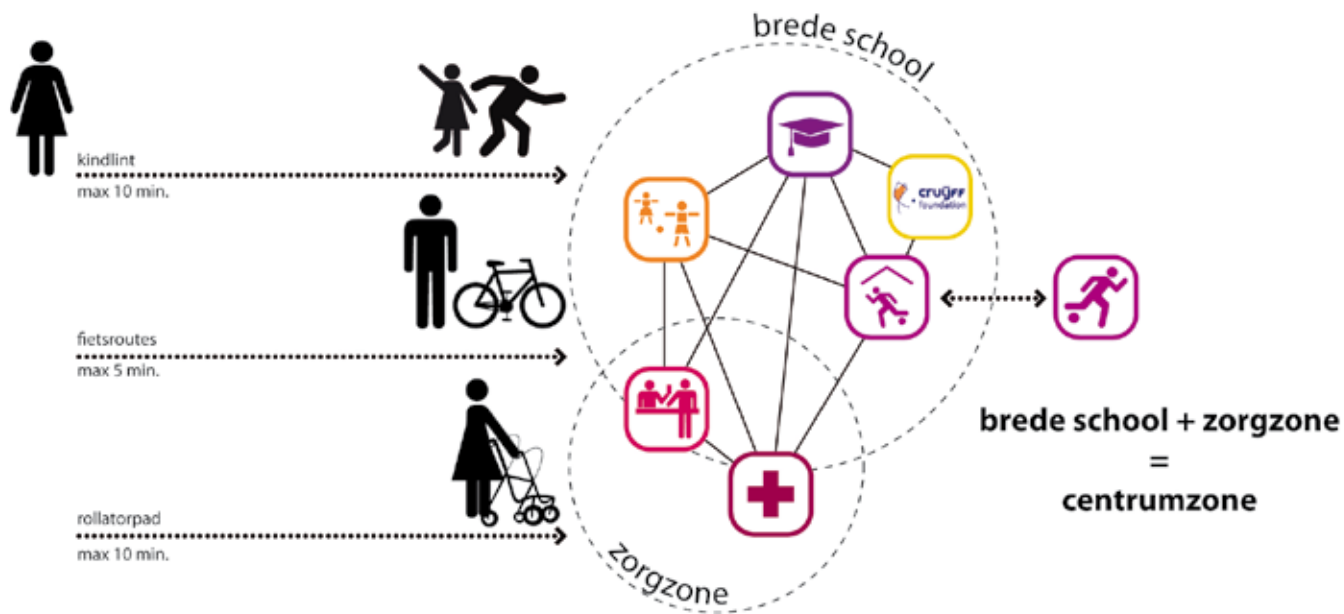
Naam	Motto	Overwegingen & Doelgroep	Strategie
Binnenstad	Historisch centrum	Divers, gemengd en stedelijk. Een wijk voor alle doelgroepen	Consolideren
Nieuwe Steen West	Werkpark	Nieuw centrumgebied met overwegend een werkfunctie	Vitaliseren
Poort van Hoorn	Werkpark	Nieuw centrumgebied met overwegend een werkfunctie	Vitaliseren
Veenlaanwartier	Stadse straten	Oude stadswijk die nu al een stadse menging heeft. De ligging nabij het centrum rechtvaardigt de stedelijke sfeer. Een wijk voor een brede doelgroep met accent op de starters en senioren.	Consolideren
Hoorn noord	Levendige stadswijk	Oude, karakteristieke stadswijk met stedelijke kwaliteit. De kwaliteit en diversiteit van de linten wordt doorgezet in de hele wijk. Een wijk voor een brede doelgroep met accent op de starters en senioren.	Consolideren
Grote Waal Oost	Stedelijk wonen aan water	De ligging nabij het centrum, de kust en de goede ontsluitingsmogelijkheden maakt de transformatie tot stadswijk mogelijk. De wijk is dringend toe aan vernieuwing. Veel mensen trekken weg in deze wijk. Deze transformatie heeft prioriteit. De gunstige ligging maakt de wijk erg interessant voor jonge, stadsgerichte gezinnen. Woon-werkcombinaties zijn kansrijk.	Transformeren
Kersenboogerd Noord	Vernieuwd en divers	Dit deel van Kersenboogerd is het meest compact en stedelijk. De centrale ligging nabij voorzieningen en de aanwezigheid van het station maken deze wijk aantrekkelijk voor alle doelgroepen. Intensieve laagbouw (in plaats van appartementen) kan, indien de mogelijkheid zich voordoet, bijdragen aan de kwaliteitsverbetering van de wijk.	Vitaliseren
Risdam Zuid	Dynamisch wonen	Risdam Zuid heeft een gunstige ligging (centrum, Poort van Hoorn, Huesmolen, Nieuwe Steen, Blauwe Berg, A7, station). Het maakt de wijk ideaal voor alle doelgroepen. De wijk profiteert van de gunstige ligging: een compacte, complete woonwijk waar intensieve laagbouw mogelijk is.	Vitaliseren

Naam	Motto	Overwegingen & Doelgroep	Strategie
Grote Waal West	Wonen nabij de natuur	De huidige rustige en groene sfeer wordt gecontinueerd. De wijk is ideaal voor gezinnen en huishoudens die rustig, maar goed ontsloten willen wonen.	Consolideren
Risdam Noord	Wonen in de luwte	De ligging nabij het landschap, bij het sportcomplex en dicht bij de ontsluitingswegen maakt dat deze wijk ideaal ligt voor (forens)gezinnen. Dit vraagt om een vitalisering, waarbij verdunning van de woningvoorraad (minder woningen), indien de mogelijkheid zich voordoet, gewenst is. Het is nu een vrij stenige wijk.	Vitaliseren
Kersenboogerd ZO (deel Zuid)	Wonen in de luwte	De huidige rustige, groene sfeer wordt gecontinueerd.	Consolideren
Nieuwe Steen Oost	Centraal en rustig	De huidige rustige, groene sfeer wordt gecontinueerd.	Consolideren
Bangert&Oosterpolder	Nieuw wonen	Nieuwe woonwijk	Ontwikkelen
Zwaag	Het dorp	Een dorps milieu met een fijnmazige afwisseling en functiemenging. In een dorp is ruimte voor alle doelgroepen.	Consolideren
Blokker	Het dorp	Een dorps milieu met een fijnmazige afwisseling en functiemenging. In een dorp is ruimte voor alle doelgroepen.	Consolideren

Woningbouw in de bestaande stad: kwalitatief, regulier en bovenregionaal

Deze structuurvisie bevat geen concreet woningbouwprogramma. De lokale, regionale en provinciale woonvisies vormen de basis. Een goede regionale afstemming is cruciaal voor de vitaliteit van de regio. Het is van groot belang dat de woningbouw op peil blijft. Hiertoe dienen voldoende locaties beschikbaar te zijn. De huidige locaties bevatten voldoende capaciteit om de kwantitatieve en kwalitatieve reguliere vraag tot 2025 te kunnen accommoderen. Daarnaast heeft Hoorn (beperkte) ruimte om een kwalitatieve bovenregionale opgave te faciliteren. Vooral locaties in de Poort van Hoorn, in de wijken rond het centrum (Grote Waal) en in de kustzone komen hiervoor in aanmerking. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen wat de kwantitatieve ontwikkelpotentie van deze locaties is.

In Bangert-Oosterpolder is nog ruimte om suburbaan te kunnen bouwen. Volgens de huidige planning kan hier tot circa 2028 worden gebouwd. Er is daarnaast een fors aantal inbreidingsmogelijkheden. De belangrijkste zijn de Poort van Hoorn (inclusief Pelmolendpad, Vale Hen en de stationsomgeving) en de Holenweg. In de kustzone zijn ook diverse ontwikkellocaties aanwezig. Ook in de binnenstad is een aantal kleinere locaties te vinden. Daarnaast zijn er allerlei ontwikkelingen in de wijken mogelijk. Deze transformatieopgaven zullen waarschijnlijk niet leiden tot netto toevoegingen aan de woningvoorraad. Dit zijn vooral kwalitatieve ingrepen. Hoorn zal de komende jaren marktgericht moeten gaan bouwen. De woningvoorraad dient afgestemd te zijn op de marktvrage

(woningtype en woonmilieu). Voldoende aandacht voor seniorenhuisvesting, betaalbare woningbouw en een doelgroepgerichte productie zijn essentieel. Ontwikkelaars hebben jaren aanbodgericht kunnen bouwen, die tijd is voorbij. In de huidige kopersmarkt is het essentieel dat vraag en aanbod goed op elkaar aansluiten. Dit vraagt bijvoorbeeld om meer diversiteit aan woningen en woonmilieus, van stedelijk tot dorps. Ook meer ruimte voor collectief en particulier opdrachtgeverschap (CPO) sluit aan bij de gewenste aanbodgerichte productie.

Voorzieningen op maat

Alle wijken krijgen een maatschappelijke voorzieningenstructuur die aansluit op het wijkprofiel en de behoeften. In de kern is het maatschappelijke netwerk (welzijn, onderwijs, zorg en sport) per wijk vergelijkbaar. De wijze waarop het wordt geïmplementeerd en wordt uitgebouwd in de wijken varieert. De brede school vormt de basis voor iedere wijk. Een brede school hoeft geen fysieke eenheid te zijn, maar kan bestaan uit een netwerk van verschillende

elementen. Eén of meerdere basisscholen, een binnensportaccommodatie, een buitensportveldje en kinderopvang vormen de basis. In alle wijken dient dit netwerk voor langzaam verkeer (inclusief kinderen, 'kindlint') goed, zonder barrières (wegen < 50km/uur) en veilig bereikbaar te zijn.

Grote sportcomplexen hoeven niet per se in een wijk te liggen, vaak zijn dit wijkoverstijgende voorzieningen.

Een gymzaal of kleine sporthal die ook buiten schooltijden kan worden gebruikt (voor volwassenen / senioren) en een sportveld volstaan vaak. Wellicht kan dit worden gekoppeld aan een commerciële sportschool.

Het brede schoolnetwerk zal doorgaans worden aangevuld met voorzieningen zoals medische zorg en een wijkcentrum. In dat geval is sprake van een woonzorgzone. Deze woonzorgzone dient ook goed bereikbaar te zijn voor senioren (maximaal 10 minuten rollatortijd) vanuit hun seniorenwoning.

Samen vormen de brede school en de woonzorgzone de centrumzone van een wijk. De wijze waarop dit netwerk aanwezig is in de wijk is afhankelijk van het wijkprofiel

en de bestaande voorzieningen. Dit is slechts een 'denkmodel'.

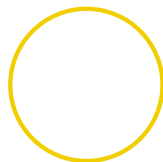
- In de **stadswijken** is een kleine concentratie van voorzieningen de basis voor de brede school / woonzorgzone. Het netwerk zal zich uitspreiden over de hele wijk. Concentratie van voorzieningen in een centrumzone is geen doel.
- In de **levendige woonwijken** zijn de meeste voorzieningen geclusterd in een centrumzone (de wijkcentra Huesmolen en Kersenboogerd). Verspreid in de wijken zijn nog voorzieningen aanwezig die ook onderdeel uitmaken van het netwerk.
- In de **rustige woonwijken** is het voorzieningenniveau beperkter en zal het grotendeels zijn geconcentreerd in de centrumzone.
- De **dorpen** kennen eveneens een centrumzone. In de oude linten zijn de overige voorzieningen te vinden.

In de bijlage zijn bovengenoemde wijkprofielen uitgewerkt tot zogenaamde wijkpaspoorten. Ze vormen de basis voor de toekomstige wijkvisies.

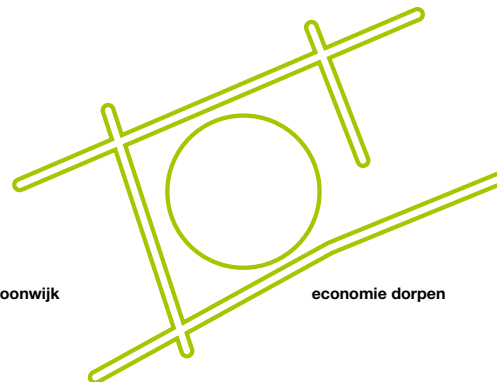

economie stadswijk

economie levendige woonwijk

economie dorpen

De wijk economie

De kansen voor de wijk economie zijn gekoppeld aan de wijkprofielen. Werk aan huis wordt overal toegestaan, mits niet hinderlijk. Iets grootschaliger activiteiten (milieucategorie I / II) zoals research & development, horeca, detailhandel, zorg en welzijn, wellness, kleine kantoren en dienstverlening en lichte bedrijvigheid zijn ook mogelijk maar op specifieke plekken en zones. Deze variëren per wijkprofiel. De wijze waarop dit wordt vertaald naar de wijken is uiteraard maatwerk.

- In de **stadswijken** zijn de oude linten of nieuwe structuurdragers de aangewezen plek.
- In de **levendige woonwijken** is dit soort type bedrijvigheid in de centrumzone mogelijk.
- In de **rustige woonwijken** is deze bedrijvigheid in principe **niet** toegestaan.
- In de **dorpen** zijn de centrumzone en de oude linten de logische zones.

Concentratie van de detailhandel vindt plaats in de binnenstad, winkelcentra Grote Beer, Kersenboogerd, Huesmolen, Korenbloem, het nieuwe centrum van Bangert-Oosterpolder en de twee dorpskernen.

De stedelijke economie

Op allerlei fronten wordt gewerkt aan de versterking van de brede, stedelijke economie. Allerlei projecten dragen bij aan de versterking van de (drie) sterke economische clusters. Tezamen bieden de locaties voldoende ruimte en flexibiliteit om in te kunnen spelen op de (veranderende) marktvraag. De belangrijkste projecten zijn:

- De economische versterking van de binnenstad: constante aandacht voor vrije tijdseconomie, dienstverlening en detailhandel. **(1)**
- De 'economische as'. Als verbindend onderdeel van de wijk economie wordt de economische as ontwikkeld. Deze verbindt de Korenbloem, de

Huesmolen, Nieuwe Steen en de binnenstad.

Langs deze as zijn allerlei economische ontwikkelingen mogelijk die de omliggende wijk economieën versterken. **(20)**

- Ontwikkeling van bedrijventerreinen 't Zevenhuis. **(6)**
- De Tuin van Hoorn: een (proef)tuin voor startende bedrijven, gekoppeld aan de agribusiness (ondernemers / onderwijs), ter vitalisering van het bestaand bedrijventerrein **(18)**
- De Oude Veiling en / of de locatie van het oostelijk hiervan gelegen kassencomplex.
- Ruimte voor zorg economie op diverse locatie (in de wijken). **(8)**
- Kantoortontwikkeling op de locaties: Binnenstad, Stationsgebied, Dampden, Maelsonstraat en Nieuwe Steen. **(9)**
- Ontwikkelen Poort van Hoorn. **(3)**

3. VERSTERKING BINNENSTAD

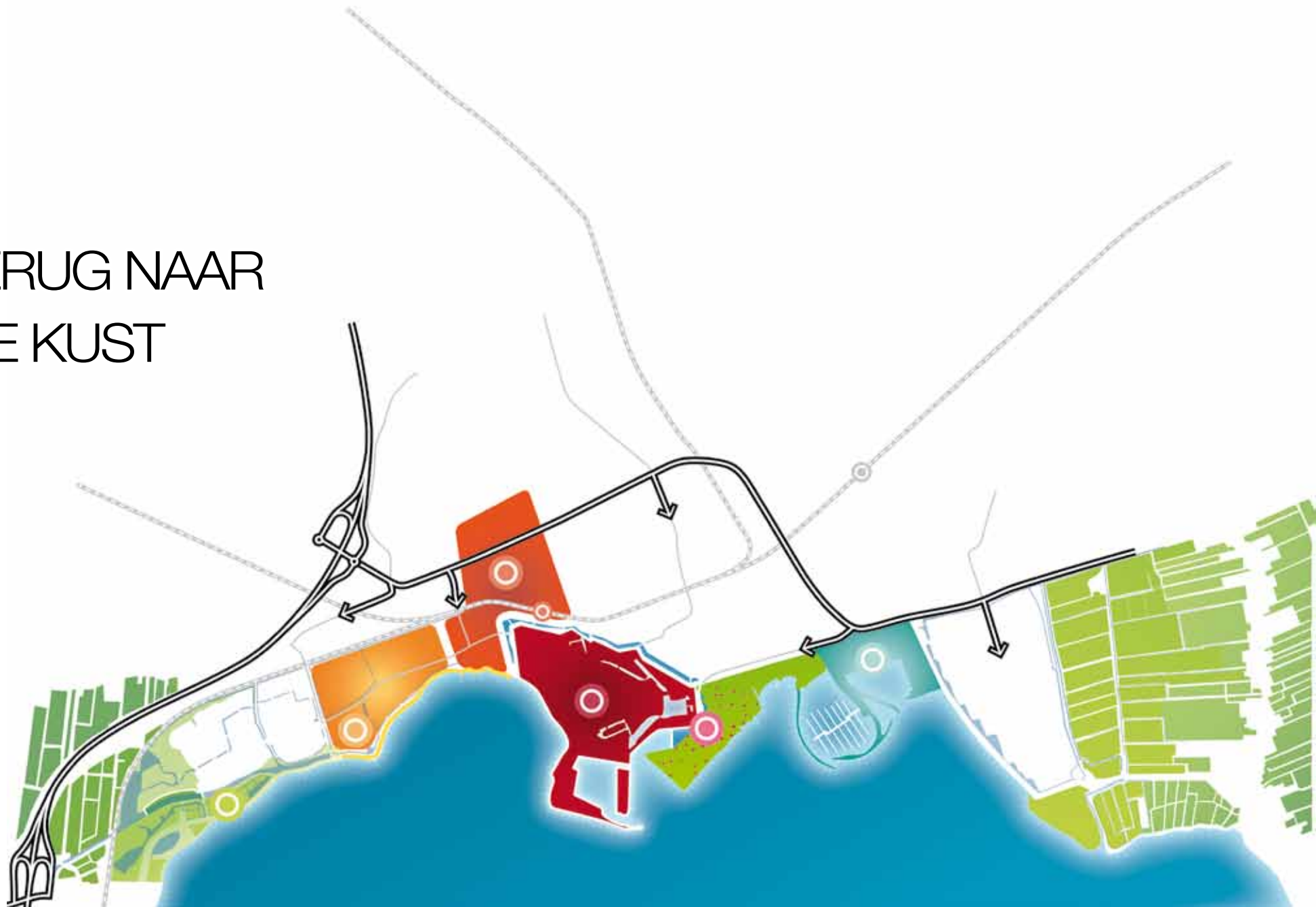

De binnenstad verdient constante aandacht. Al jaren wordt er gewerkt aan de versterking en de kwaliteitsverbetering van de binnenstad. Het gebied is het paradepaardje van Hoorn. Economisch is de binnenstad van levensbelang, voor de branding en profilering is deze eveneens onmisbaar. Dit belang is onomstreden. Diverse maatschappelijke en demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing, meer vrije tijd, winkelen via internet, toegenomen mobiliteit en de schaalvergroting, zorgen ervoor dat de binnenstad verder ontwikkelt tot recreatief gebied voor het ‘funshopen’. Er zullen bijvoorbeeld meer ‘flagstores’ verschijnen. De nadruk komt steeds sterker te liggen op het recreatieve winkelen en de kwaliteit van de openbare ruimte en de (winkel)voorzieningen.

De bestaande projecten dienen de komende jaren te worden uitgevoerd:

- Aanpassen van de infrastructuur conform bestaand beleid (aanpassing en afsluiting Keern, ongelijkvloerse spoorwegkruising en verbeterde ontsluiting van het centrum). ②
- Ontwikkeling Poort van Hoorn ③
- Versterking binnenstad (conform bestaand beleid en projecten) ①
- Na realisatie van deze projecten dient gefocust te worden op de westzijde van de binnenstad: ⑬
 - verbetering ruimtelijke relatie met schouwburg Het Park
 - de ontwikkeling van een boulevard op de Westerdijk

4. TERUG NAAR DE KUST

De kustzone is een belangrijke kwaliteitsdrager van Hoorn. Hoorn wil de gehele kustzone de komende jaren versterken zodat Hoorn daadwerkelijk de ‘aantrekkelijke stad aan het Blauwe Hart’ wordt. Het waterfront van de binnenstad wordt verder ontwikkeld. Het belang hiervan is evident. De kwaliteit van de oostelijke en westelijke flank blijft echter achter. Een forse kwaliteitsimpuls is gewenst. Terug naar de kust behelst de kwalitatieve versterking van een aantal deelgebieden en de fysieke en functionele verbinding tussen deze gebieden. De deelgebieden dienen vanuit een ‘overstijgend’ perspectief op de kustzone te worden ontwikkeld. Daarnaast vraagt de verbinding tussen de kust en het (landschappelijke) achterland aandacht.

- De Grote Waal ligt aan de kust, direct achter de Westerdijk. De kwaliteit van het Markermeer is hier nergens voelbaar. De oeverzone, van schouwburg Het Park tot aan natuurgebied De Hulk, wordt geleidelijk herontwikkeld. Strandvorming, dijkversterking en natuurontwikkeling gaan hier samen. De transformatie van de Grote Waal en deze oeverontwikkeling kunnen op elkaar worden

afgestemd. Er liggen kansen om de Grote Waal ‘aan het water te leggen’. Dit kan leiden tot interessante programma’s (vrije tijdseconomie) op en aan de dijk. Daarnaast kan de transformatie van de Grote Waal er toe leiden dat de wijk en het water verbonden worden. Voor de toekomstige woonkwaliteit van de Grote Waal is dit cruciaal. In een wijkvisie voor de Grote Waal dienen dit leidende principes te zijn. ⑫

- Het Julianapark is een prachtige groene plek aan het water. De potenties van dit park zijn echter veel groter dan het huidige gebruik laat zien. De plek kan uitgroeien tot het stadspark en stedelijk recreatiegebied van Hoorn. De oeverzone kan beter worden ontwikkeld. Ander gebruik en toegevoegd programma (bijzondere hoogwaardige

woonbebouwing of horeca) kan bijdragen aan de kwaliteitsverbetering en openbaarheid van de locatie. Het sportcomplex voegt weinig toe aan de beleving van het park en maakt ook geen gebruik van de specifieke kwaliteiten van deze plek. Andere gebruiksfuncties voor deze plek zijn goed voorstelbaar. ⑮

- Marina Kaap Hoorn wordt ontwikkeld voor de waterrecreatie. Dit is een belangrijke versterking van de kustzone. Op lange termijn kan ook het buitendijkse deel ten oosten van dit gebied, nu nog bedrijfsterrein, worden ontwikkeld als woon-/waterrecreatiegebied. ⑪ ⑳

5. SELECTIEVE BEREIKBAARHEID

De interne bereikbaarheid is al jaren een belangrijk vraagstuk in Hoorn. Zoals al gesteld wordt de fietsstructuur versterkt ter verbetering van de interne bereikbaarheid. De Fietsnota geldt als basis voor de belangrijkste ingrepen. Ook het beleid uit het Masterplan Hoofdinfrastructuur is uitgangspunt voor deze structuurvisie. Waar nodig zijn accenten geplaatst. Een van de belangrijkste verbeteringen in het verkeerssysteem is de nieuwe westelijke ontsluitingsweg voor de binnenstad. De Provincialeweg speelt een belangrijke rol in de verkeersdiscussies. Deze doorsnijdt het stedelijk gebied van Hoorn. De oversteekbaarheid laat te wensen over, er is (milieu)overlast en in de spits vindt op diverse plaatsen congestie plaats. De Provincialeweg is van cruciaal belang voor de ontsluiting van de binnenstad en van Hoorn 80. Nu gaat een groot deel van het verkeer van en naar Hoorn via de Provincialeweg naar de A7 (of vice versa). Het voorstel is om het verkeer te verleiden om van de opgewaardeerde Westfriisiaweg (N302) gebruik te maken

en de noordelijke ontsluitingswegen van Hoorn te gebruiken. De Provincialeweg is hoofdzakelijk bedoeld voor de ontsluiting van de zuidelijke wijken van Hoorn. De snelheid op de Provincialeweg wordt teruggebracht tot 70km/uur. Deze ingreep en de opwaardering van de Westfriisiaweg dragen bij aan bovengenoemde doelstelling ten aanzien van de verkeersafwikkeling. Bekeken zal worden of deze ingrepen bijdragen aan een betere doorstroming, het voorkomen van congestie, een betere oversteekbaarheid en minder (milieu)hinder. Indien nodig kan nadien onderzocht worden wat de effecten zijn van aanvullende maatregelen. Daarbij kan gedacht worden aan een verlaging van de snelheid op de Provincialeweg tot 50 km/uur, eventueel beperkt tot het deel tussen de Carbasiusweg en de Oostergouw. Een andere optie is het creëren van ‘doorwaadbare plaatsen’ ter hoogte van Zwaagmergouw, Blokmergouw, Oostergouw en De Strip. Door de toevoerroutes vanuit het noorden naar de Provincialeweg te beperken (door het instellen van een lagere snelheid of het beperken van

de capaciteit) kan het verkeer worden verleid om de noordelijke route via de Westfriisiaweg te nemen.

Stappenplan: maatregelen ter bevordering doorstroming Provincialeweg en garanderen bereikbaarheid: 14

- Afwaardering Provincialeweg tot 70 km/uur
- Opwaardering Westfriisiaweg
- Onderzoek naar eventuele aanvullende maatregelen zoals:
 - Verdere verlaging snelheid Provincialeweg
 - Doorwaadbare plaatsen

6. GROEN-BLAUWE ONDERLEGGER

De groen-blauwe onderlegger is de drager van de ruimtelijk-landschappelijke structuur. Deze verbindt de onderdelen van de stad en verbindt stad en ommeland. De linten vormen de belangrijkste dragers. Deze worden gekoesterd, er is gericht beleid geformuleerd over de beeldkwaliteit van de linten ('Beeldkwaliteitsplan de linten' en 'Zicht op de linten') en de verkeersfunctie (Masterplan Infrastructuur). De lintenstructuur kan op een aantal plaatsen worden versterkt, zowel in de stad, als op de overgang naar het landschap. De historische vaarten en sloten zijn eveneens belangrijke kwaliteitsdragere van Hoorn. Soms zijn ze dragend en goed zichtbaar, soms zijn ze erg verborgen en is de structuur onderbroken. De inzet is om de groene en blauwe structuurdragers te herstellen als zich kansen voordoen, bijvoorbeeld als meekoppelend effect. Vooral in vrij stenige wijken waar de ambitie is om geleidelijk

een luwer woonmilieu te creëren, is het handhaven van de groene structuren essentieel. De wenselijkheid om het openbaar (snipper)groen af te stoten dient eveneens bezien te worden vanuit het gewenste woonmilieu. Soms is dit goed mogelijk, soms is terughoudendheid nodig. In de wijkvisies wordt dit verder uitgewerkt.

Het (recreatieve) blauwe netwerk kan worden versterkt door de introductie van enkele nieuwe vaarverbindingen. Het groene, fietsroutenetwerk in en buiten de stad kan wellicht worden versterkt door de aanleg van een fietsroute langs de oude spoorlijn. Deze heeft een toegevoegde waarde voor de interne fietsverbindingen en de recreatieve structuren tussen (binnen)stad en landschap. De ontwikkeling hiervan kan worden gekoppeld aan ontwikkelingen in de directe omgeving.

- Aanvullen schakels in groen-blauwe netwerk, waaronder de vaarroutes (meekoppelen met andere ontwikkelingen) ⑩
- Versterking fietsstructuur ④
- Fietsroute langs oude spoorlijn ⑪
- Ontwikkeling nieuwe begraafplaats ⑫

7. MEGALINT

De laatste laag beschrijft het zogenaamde 'Megalint'. Het Megalint is de structuur die wordt gevormd door de Provincialeweg, Zwaagmergouw, Blokmergouw, Oostergouw, IJsselweg en De Strip. Ze vormen de basis van de interne ontsluitingsstructuur. Deze wegen hebben, of krijgen, een parkachtige, groene inrichting (parkways). Daarnaast vormen ze een directe ontsluiting van grootschalige ontwikkelingen zoals de Blauwe Berg, de Poort van Hoorn, de Nieuwe Steen, de Tuin van Hoorn (Oude Veiling) en Holenweg. Deze bepalen dus mede het beeld van Hoorn. Het Megalint wordt een overkoepelende groene structuur die de wijken en projecten verbindt. De belangrijkste projecten aan dit Megalint (voor zover nog niet beschreven):

- Holenweg: woon(werk)bebouwing in parkachtige omgeving. Dit park verbindt de stadswijken met de dijk en Marina Kaap Hoorn. ⑪
- Vrijetijdspark De Blauwe Berg: realisatie conform bestaand beleid. Maakt onderdeel uit van de groene, westelijke groenzone tussen de A7 en Hoorn. ⑤

6. UITVOERINGS PARAGRAAF

STRUCTUURVISIE KAART

Strategieën (projecten, zie pagina 85)

Gekleurde wijken (zie pagina 62)

Versterking binnenstad

Economische as

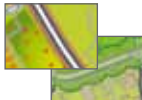
Terug naar de kust

Hoofdinfrastructuur

Groen-blauwe onderlegger

Megalint

De structuurvisiekaart bevat de zeven structuren en principes zoals deze in het vorige hoofdstuk zijn verwoord. Deze kaart is geen traditionele structuurvisiekaart waarin ontwikkelingsgebieden zijn aangegeven en voor alle programmatische behoeften locaties zijn gevonden. De kaart bevat een illustratie van de strategische spelregels die horen bij de zeven lagen. Het principe 'gekleurde wijken' is niet opgenomen in de structuurvisiekaart. Hiervoor wordt verwezen naar de kaart in hoofdstuk 5. De kleuren en illustraties uit de kaart horen bij de zeven lagen en bevatten integrale ideeën en richtingen voor de onderdelen van de stad Hoorn. De kaart vormt geen blauwdruk, maar bevat strategische richtingen voor de toekomst. De kaart bevat daarnaast 21 stadsprojecten. Dit is geen limitatieve lijst.

Ook andere projecten die aansluiten bij de strategie (de zeven lagen), kunnen bijdragen aan de stedelijke structuurversterking. In het onderstaande overzicht zijn de projecten gerangschikt naar prioriteit. Tevens is aangegeven wat de rol van de gemeente is bij de realisatie van deze projecten. De projecten met een hoge prioriteit vragen om een andere rol van de overheid. Soms zal de gemeente een actieve rol hebben, bij andere projecten is de rol stimulerend of faciliterend van aard. De gemeente richt haar aandacht op de ruimtelijke ontwikkeling van deze projecten.

PROJECTEN KAART

Projecten die continue aandacht behoeven of al in uitvoering / voorbereiding zijn:

- ① (Economische) versterking van de binnenstad
- ② Verbetering infrastructuur in en rond de binnenstad
- ③ Ontwikkelen Poort van Hoorn
- ④ Versterking fietsstructuur
- ⑤ Ontwikkeling Blauwe Berg
- ⑥ Ontwikkeling 't Zevenhuis en Distriport (niet op kaart)
- ⑦ Afronding Bangert-Oosterpolder
- ⑧ Ruimte voor (zorg)economie in de wijken (niet op kaart)
- ⑨ Diverse kantoor- en onderwijslocaties ontwikkelen (niet op kaart)
- ⑩ Aanvullen schakels in groen-blauwe netwerk, waaronder de vaarroutes (meekoppelen met andere ontwikkelingen); (niet op kaart)
- ⑪ Marina Kaap Hoorn *

Projecten met een hoge prioriteit (voor 2025):

De ontwikkeling is van grote betekenis voor de stad. De gemeente heeft doorgaans een actieve rol.

- ⑫ Grote Waal transformeren, westelijke kust- en strandzone ontwikkelen *
- ⑬ Westzijde binnenstad versterken (Westerdijk) *
- ⑭ Provinciale weg (en andere wegen van Megalint) als parkway (onderzoek downgrading en doorwaadbare plaatsen)
- ⑮ Julianapark aantrekkelijker maken *
- ⑯ Ontwikkeling nieuwe begraafplaats

Projecten met een gemiddelde prioriteit (voor 2025):

De ontwikkeling is van betekenis voor de stad, maar is niet cruciaal. De gemeente heeft vaak een stimulerende en faciliterende rol.

- ⑰ Holenweg ontwikkelen
- ⑱ De Tuin van Hoorn ontwikkelen
- ⑲ Fietsroute langs oude spoorlijn
- ⑳ Economische as ontwikkelen

Projecten met een lage prioriteit:

De ontwikkeling is van betekenis voor de stad, maar zeker niet cruciaal. De gemeente heeft passieve rol.

- ㉑ Marina Kaap Hoorn verder ontwikkelen in oostelijke richting *

* onderdeel versterking Waterfront Hoorn

UITVOERING DOOR SAMENWERKING IN ALLIANTIES

Deze structuurvisie schetst de ambities en de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid van de gemeente Hoorn tot 2025. De plannen zijn ambitieus. Hoorn focust op de versterking van de kwaliteit van de stad en wil fors investeren in de kwaliteit van de woonomgeving. Dit alles vraagt grote investeringen. Stadsuitbreidingen leveren doorgaans geld op, terwijl de herstructurering van de stad vaak juist geld kost. Daarnaast wil Hoorn een kwaliteitsslag maken in de infrastructuur, bijvoorbeeld door de aanleg van de tunnel onder het spoor. Hoorn kan dit niet alleen, hiervoor heeft ze partners nodig. In de vorige paragraaf is aangegeven welke rol de gemeente voor ogen heeft bij

de ontwikkeling van de verschillende projecten. Hoorn wil bij alle projecten allianties aangaan met partners uit het onderwijs, het bedrijfsleven, andere overheden en het maatschappelijke veld. Gezamenlijk wordt gebouwd aan de versterking van de stad. De financiering en realisering van veel Hoornse projecten zal bestaan uit cofinanciering en corealisatie. Dit neemt niet weg dat de gemeente met de Wro en de koppeling met de grondexploitatiewet extra mogelijkheden heeft om tot (bovenplans) kostenverhaal of kostenverevening tussen plannen te komen.

VERHAAL VAN BOVENPLANSE KOSTEN

In de Wro is een afdeling over grondexploitatie opgenomen (afdeling 6.4). Hierin wordt de mogelijkheid geboden om bovenplanse kosten te verhalen (artikelen 6.13 lid 7 en 6.24 lid 1a). Artikel 6.13 lid 7 gaat over het exploitatieplan, waar de exploitatieopzet deel van uitmaakt. Deze exploitatieopzet bepaalt de kostenverhaalbijdrage die dwingend wordt opgelegd aan particulieren die een bouwplan realiseren en daarvoor een omgevingsvergunning aanvragen. Artikel 6.24 lid 1 van de Wro ziet toe op de situatie dat gemeenten, in onderhandelingen, financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen kunnen bedingen, mits dit gebeurt op basis van een vastgestelde structuurvisie. Het doel hiervan is dat ook vanuit het privaatrechtelijke spoor

Artikel 6.13 lid 7:

Bovenplanse kosten kunnen voor meerdere locaties of gedeeltes daarvan in de exploitatieopzet worden opgenomen in de vorm van een fondsbijdrage, indien er voor deze locaties of gedeeltes daarvan een structuurvisie is vastgesteld welke aanwijzingen geeft over de bestedingen die ten laste van het fonds kunnen komen.

Artikel 6.24 lid 1a:

Bij het aangaan van een overeenkomst over grondexploitatie kunnen burgemeester en wethouders in de overeenkomst bepalingen opnemen inzake: financiële bijdragen aan de grondexploitatie alsmede op basis van een vastgestelde structuurvisie, aan ruimtelijke ontwikkelingen.

financiële bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen bedongen kunnen worden. De vereiste is dat er een basis is gelegd in de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie.

Basis voor het verhalen van bovenplanse kosten

In de Wro is de mogelijkheid gecreëerd om de zogenaamde overschotlocaties te laten bijdragen aan de tekorten van zogenaamde verlieslocaties. Dit zijn (her-)ontwikkelingslocaties waarop een onrendabele top wordt verwacht. Dit principe wordt ook bovenplanse verevening genoemd. Om deze bovenplanse verevening toe te kunnen passen is eveneens de benoeming van de verlieslocaties in de uitvoeringsparagraaf van de structuurvisie vereist en moet ook hier de samenhang met de overschotlocaties waarmee wordt verevend worden aangegeven. Zonder vastgestelde samenhang kan verevening niet worden toegepast.

In deze uitvoeringsparagraaf is aangegeven welke bovenplanse voorzieningen de gemeente tot 2025 wenst te realiseren ('de projecten'). De gemeente heeft weinig 'verdienlocaties' binnen haar gemeentegrenzen (overschotlocaties) met een te verwachten positief

grondexploitatie resultaat. Dit type locaties vertoont een verwacht overschot en kan bijdragen aan de kosten van bovenplanse voorzieningen. In de regel zijn dit de uitbreidingslocaties. 't Zevenhuis en de Poort van Hoorn hebben een eigen structuurvisie. Kostenverhaal en verevening tussen deze locaties en andere projecten uit deze structuurvisie is niet aan de orde.

Fonds Bovenplanse voorzieningen

Aangezien Hoorn weinig verdienlocaties heeft zullen de mogelijkheden voor verevening beperkt zijn. Toch is het raadzaam een fonds "Bovenplanse voorzieningen" op te zetten. Dit fonds is bedoeld voor investeringen die bijdragen aan het algemene nut, die niet direct en onlosmakelijk aan een bepaald exploitatiegebied zijn verbonden. Daarbij is het in bepaalde gevallen noodzakelijk om investeringen buiten een exploitatiegebied te doen, zodat een project kan worden gerealiseerd. Dit soort voorzieningen worden bovenplanse voorzieningen genoemd en kunnen via verevening worden bekostigd. De mate waarin bovenplanse voorzieningen kunnen worden gedekt uit de grondexploitatie is afhankelijk van een drietal criteria:

1. Het profijtbeginnsel

2. De toerekenbaarheid
3. Proportionaliteit

Een groot deel van de genoemde projecten uit deze structuurvisie bevat elementen die kunnen worden gezien als bovenplanse kosten. De investeringsprojecten die in aanmerking komen voor een bijdrage uit een bovenplans fonds zijn nu nog niet concreet benoemd. Deze projecten worden benoemd bij de instelling van het fonds. Alle optionele projecten zijn echter globaal beschreven in deze structuurvisie.

TOETS PLAN-MER

Wettelijke bepalingen

De artikelen 7.2 en 7.2a van de Wet milieubeheer bepalen vrij vertaald dat een plan-m.e.r. verplicht is voor:

- bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen plannen die het kader vormen voor toekomstige project-m.e.r.-plichtige of project-m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten of
- wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998

Deze structuurvisie is een wettelijk verplicht plan: op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn gemeenten verplicht om voor hun grondgebied een structuurvisie op te stellen. De Algemene Maatregel van Bestuur, waar in de Wet milieubeheer op bedoeld wordt, is het Besluit milieueffectrapportage. Hierin is de structuurvisie voor diverse categorieën van activiteiten expliciet genoemd als een mogelijk plan-m.e.r.-plichtig plan. Bovenstaande betekent dat voor de plan-m.e.r.-plichtigheid van deze structuurvisie twee vragen relevant zijn:

Vormt de structuurvisie een kader voor project-m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten?

Project-m.e.r.-plichtige en project-m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn activiteiten die voorkomen op de zogenaamde C- en D-lijsten van het Besluit m.e.r. Op grond van deze toetsing kan worden geconstateerd dat de structuurvisie voorziet in een aantal activiteiten die mogelijk project-m.e.r.-plichtig danwel project-m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Dit duidt op een mogelijke plan-m.e.r.-plicht. Voordat de conclusie over de m.e.r.-plicht van de structuurvisie ook daadwerkelijk getrokken kan worden is het nodig de

onderscheiden activiteiten nog te beoordelen aan de hand van de volgende vragen:

1. Worden de betreffende activiteiten ook daadwerkelijk opgenomen in de structuurvisie?
2. Worden de eventuele drempelwaarden voor m.e.r.-beoordeling ook daadwerkelijk overschreden?
3. Wat is de stand van zaken van de besluitvorming over de betreffende activiteiten?
4. Zijn de uitspraken over de betreffende activiteiten concreet?

De voorgenomen activiteiten zijn te beperkt van omvang, nog niet concreet genoeg opgenomen in de structuurvisie of de m.e.r.-procedure is al doorlopen. In de bijlage wordt dit verder toegelicht. De structuurvisie is daarom niet project-m.e.r.- (beoordelings)plichtig.

Is voor de structuurvisie een passende beoordeling nodig?

Vormt de structuurvisie een kader voor project-m.e.r.- (beoordelings-) plichtige activiteiten?

Van de voorgenomen ontwikkelingen lijken met name de ontwikkelingen in de Schelphoek relevant te zijn. De

mogelijke transformatie van het gebied tot gebied voor (water-)recreatie kan leiden tot oppervlakteverlies en verstoring. Hetzelfde kan gelden voor de Grote Waal (kust- en strandzone ontwikkelen) en eventueel ook voor het Julianapark. Voor alle drie de ontwikkelingen geldt echter dat de structuurvisie geen concrete uitspraken over deze ontwikkelingen doet. De ontwikkelingen zijn afhankelijk van het regionale project 'ecologische schaa sprong Markermeer'. Aangezien over dit project nog geen besluiten zijn genomen gaat de structuurvisie niet verder dan een globale aanduiding van de ontwikkelingen.

Conclusie en advies

De structuurvisie is niet plan-m.e.r.-plichtig of plan-m.e.r.-beoordelingsplichtig. Weliswaar worden voor de (verre) toekomst recreatieve ontwikkelingen op de oevers van het Markermeer voorzien, maar vooralsnog zijn deze ontwikkelingen niet concreet.

BETROKKENHEID BURGERS EN MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES

Deze structuurvisie is opgesteld in de periode zomer 2010 tot voorjaar 2012. Er is bewust gekozen voor een beperkt extern communicatieproces. De stadsvisie is destijds tot stand gekomen via een uitvoerig participatietraject. Deze structuurvisie is een uitwerking van de stadsvisie, een breed participatietraject ligt niet voor de hand. De structuurvisie wordt uitgewerkt in een aantal wijkvisies. Een breed participatietraject op wijkniveau is logisch. De 'digitale' communicatiemiddelen die nu zijn opgezet worden verder uitgebouwd. In oktober t/m december 2010 zijn informatieve themabijeenkomsten met de gemeenteraad en het college van B&W georganiseerd. Daarnaast hebben in deze periode drie expertmeetings over de thema's 'wonen' en 'economie' plaatsgevonden. De input van deze bijeenkomsten is verwerkt in de zogenaamde basisnotitie. Deze is in de zomer van 2011 verschenen. Op basis van die notitie heeft een gerichte dialoog plaatsgevonden op een aantal specifieke thema's (brede economie en wonen). Er zijn debatten / gesprekken geweest met de Hoornse bevolking (stadsdebat), andere overheden

(VVRE, provincie Noord-Holland), het gemeentebestuur (college, raadscommissie en gemeenteraad) en diverse stakeholders (ondernemers, verenigd bedrijfsleven en bewoners / makelaars). De input van deze bijeenkomsten is verwerkt in deze structuurvisie. Deze structuurvisie is in het voorjaar 2012 ter inzage gelegd. De structuurvisie is door de gemeenteraad van de gemeente Hoorn op 10 juli 2012 vastgesteld.

BIJLAGEN

BIJLAGE 1

DE WIJKPROFIELEN

De wijkprofielen zijn uitgewerkt tot wijkpaspoorten. Deze leggen de wijkidentiteit bloot en geven richting aan de toekomstige ontwikkeling. Ze kunnen worden uitgewerkt in visies voor de afzonderlijke wijken. Ze vormen nadrukkelijk geen blauwdruk voor de ontwikkeling van de wijk, maar schetsen een globale richting. Er is vooral aandacht besteed aan de wijken die een transformatie of vitalisering ondergaan. Dit zijn de wijken die de komende jaren zullen gaan veranderen. De wijken waar consolideren het devies is, kennen geen grote veranderingen. Op die wijken wordt slechts summier ingegaan (Grote Waal West, Hoorn Noord, Venenlaankwartier en Kersenboogerd Zuidoost). Grote ontwikkelingen vinden natuurlijk wel plaats in de stadsdelen als de Poort van Hoorn en 't Zevenhuis. Voor deze gebieden zijn separate (structuur)visies aanwezig.

In dit hoofdstuk staan daarom de volgende wijken centraal:

- Nieuwe Steen West
- Grote Waal Oost
- Risdam Zuid
- Kersenboogerd Noord
- Risdam Noord

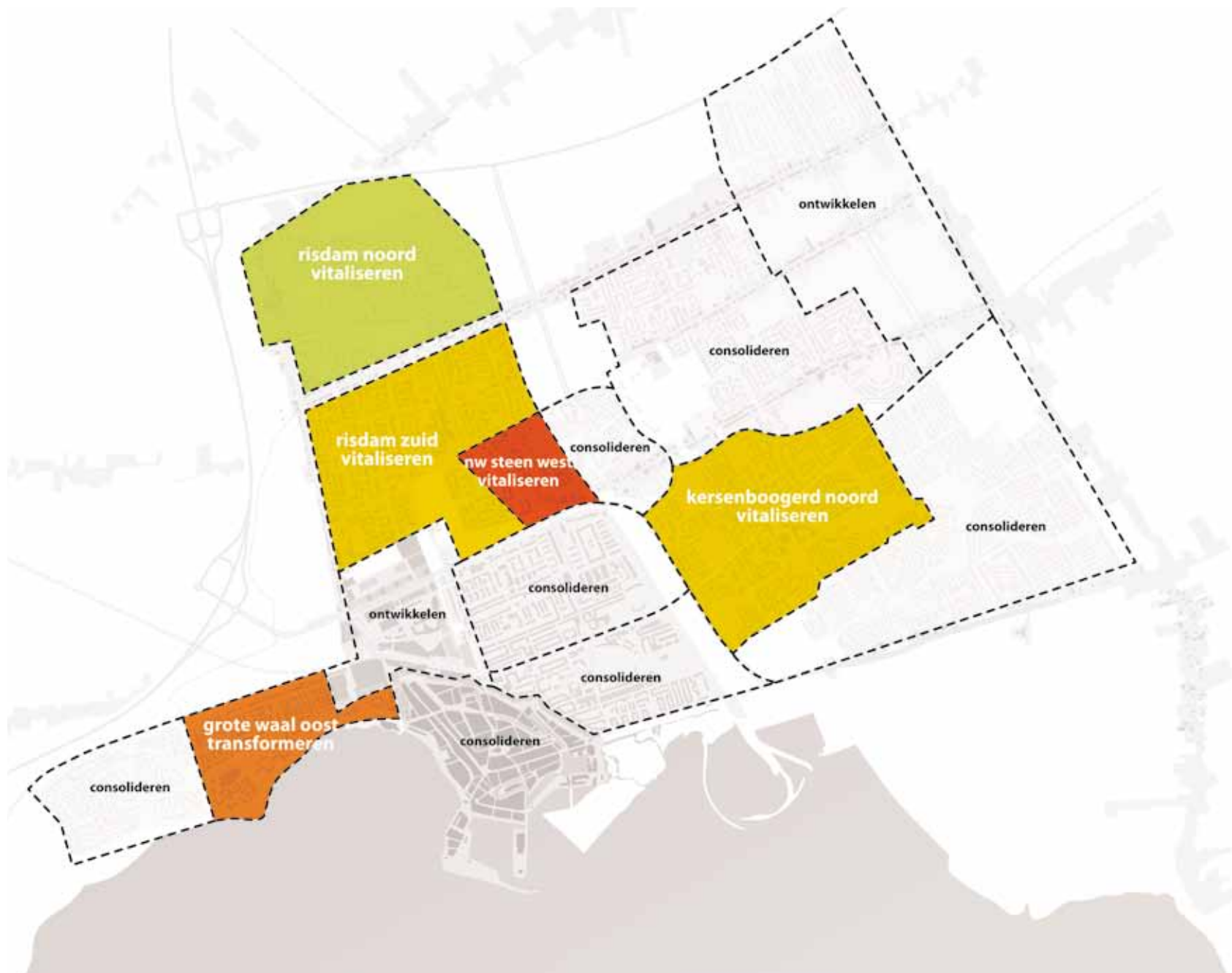
Dit zijn de jaren zeventig en tachtig wijken waar de komende jaren de meeste aandacht naar uit zal gaan. Grote Waal Oost, de belangrijkste transformatiewijk, zal stedelijker en compacter worden. Risdam Zuid en Kersenboogerd Noord worden diverser en afwisselender en Risdam Noord wordt rustiger en luwer. In de wijkvisies worden de ideeën en voorstellen uit deze structuurvisie uitgewerkt.

In deze bijlage wordt per wijk ingegaan op de thema's:

- Een korte typering van de kwaliteit en de ontwikkelingen

- De belangrijkste ruimtelijke interventies in de wijk uitgaande van de voorstellen uit deze structuurvisie
- De bestaande economische structuur
- De bestaande voorzieningenstructuur
- Een schematische weergave van de toekomstige economische structuur uitgaande van het wijkprofiel
- Een schematische weergave van de toekomstige voorzieningenstructuur uitgaande van het wijkprofiel

De schematische weergaven geven een indicatief beeld van de ontwikkeling. Het kan worden gezien als een denkbare voor de ontwikkeling van de economische en voorzieningenstructuur. De exacte uitwerking hiervan

NIEUWE STEEN WEST

Wijkprofiel: centrumgebied

Motto: werkpark

Strategie: Vitaliseren

Toekomstige kwaliteiten:

- Centraal stedelijk gebied
- Meer functiemenging en diversiteit
- Van werkgebied naar werkpark (met ook ruimte voor andere functies)

De belangrijkste ruimtelijke interventies in de wijk

ECONOMIE

Bestaande economische structuur

VOORZIENINGEN

Bestaande voorzieningenstructuur

GROTE WAAL OOST

Wijkprofiel: stadswijk

Motto: Stedelijk wonen aan 't water

Strategie: Transformeren, hoge prioriteit

Toekomstige kwaliteiten:

- Transformatie tot stadswijk
- Aantrekkelijke wijk voor jonge gezinnen, stadsgericht, forenzen
- Pilot voor wonen - werken
- Diversiteit en levendig
- Goede ontsluiting: spoor en auto
- Relatie met dijk en water versterken
- Ruimte voor vrije tijdseconomie en stadsstrand
- Relatie met binnenstad verbeteren
- Herontwikkeling appartementen en ruimte voor intensieve laagbouw

ECONOMIE

Bestaande economische structuur

Schematische weergave van de toekomstige economische structuur

VOORZIENINGEN

Bestaande voorzieningenstructuur

Schematische weergave van de toekomstige voorzieningenstructuur

RISDAM ZUID

Wijkprofiel: levendige woonwijk

Motto: Wonen in de luwte

Strategie: Vitaliseren

Toekomstige kwaliteiten:

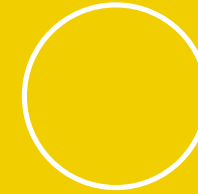
- Vitaliseren tot levendige woonwijk
- Focus op verbetering centrumgebied Huesmolen
- Benutten gunstige ligging tussen economische kerngebieden
- Beter integreren en zichtbaar maken van linten en Risdammerhout
- Ruimte voor intensieve laagbouw (i.p.v. appartementen)
- Aantrekkelijke wijk voor alle doelgroepen
- Diversiteit en levendig
- Goede ontsluiting: spoor en auto

De belangrijkste ruimtelijke interventies in de wijk

ECONOMIE

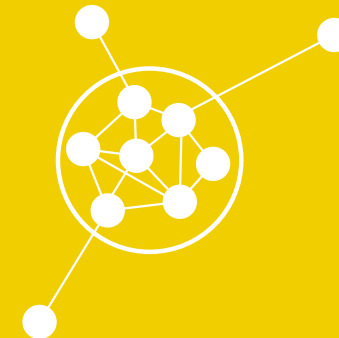
Bestaande economische structuur

Schematische weergave van de toekomstige economische structuur

VOORZIENINGEN

Bestaande voorzieningenstructuur

Schematische weergave van de toekomstige voorzieningenstructuur

KERSENBOOGERD NOORD

Wijkprofiel: levendige woonwijk

Motto: vernieuwd en divers

Strategie: Vitaliseren

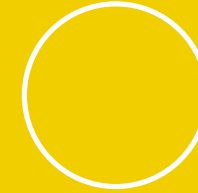
Toekomstige kwaliteiten:

- Vitaliseren tot levendige woonwijk
- Focus op verbetering centrumgebied Kersenboogerd
- Ruimte voor intensieve laagbouw (i.p.v. appartementen)
- Aantrekkelijke wijk voor alle doelgroepen
- Diversiteit en levendig
- Goede ontsluiting: spoor en auto

ECONOMIE

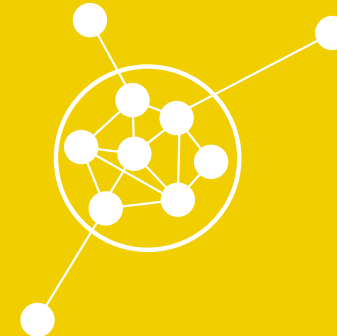
Bestaande economische structuur

Schematische weergave van de toekomstige economische structuur

VOORZIENINGEN

Bestaande voorzieningenstructuur

Schematische weergave van de toekomstige voorzieningenstructuur

RISDAM NOORD

Wijkprofiel: rustige woonwijk

Motto: Dynamisch wonen

Strategie: Vitaliseren

Toekomstige kwaliteiten:

- Vitaliseren tot rustige woonwijk
- Gunstige ligging nabij snelweg en sport
- Landschap benutten in profilering
- Verdunnen en verluwen: wijk is nu erg stenig
- Beter integreren en zichtbaar maken van linten en Risdammerhout
- Ruimte voor intensieve laagbouw (i.p.v. appartementen)
- Aantrekkelijke wijk voor gezinnen: kindvriendelijkheid

De belangrijkste ruimtelijke interventies in de wijk

ECONOMIE

Bestaande economische structuur

n.v.t.

Schematische weergave van de toekomstige economische structuur

VOORZIENINGEN

Bestaande voorzieningenstructuur

Schematische weergave van de toekomstige voorzieningenstructuur

GROTE WAAL WEST & KERSENBOOGERD ZUIDOOST

Wijkprofiel: rustige woonwijken

Motto: Wonen nabij de natuur / wonen in de luwte

Strategie: Consolideren

Toekomstige kwaliteiten:

- Behoud van de huidige kwaliteiten

ZWAAG & BLOKKER

Wijkprofiel: dorpse wijken

Motto: Het dorp

Strategie: Consolideren

Toekomstige kwaliteiten:

- Behoud van de huidige kwaliteiten

VENENLAANKWARTIER & HOORN NOORD

Wijkprofiel: stadswijken

Motto: Stadse straten / levendige stadswijk

Strategie: Consolideren

Toekomstige kwaliteiten:

- Behoud van huidige kwaliteiten

BIJLAGE 2

NOTITIE PLAN-M.E.R.-PLICHT

Wettelijke bepalingen

De artikelen 7.2 en 7.2a van de Wet milieubeheer bepalen dat een plan-m.e.r. verplicht is voor:

- bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen plannen die het kader vormen voor toekomstige project-m.e.r.-plichtige of project-m.e.r.-beoordelingsplichtige besluiten¹ of;
- wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Natuurbeschermingswet 1998

De structuurvisie is een wettelijk verplicht plan: op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) zijn gemeenten verplicht om voor hun grondgebied een structuurvisie op te stellen. De Algemene Maatregel van Bestuur waar in de Wet milieubeheer op gedoeld wordt is het Besluit milieueffectrapportage. Hierin is de structuurvisie voor

diverse categorieën van activiteiten expliciet genoemd als een mogelijk plan-m.e.r.-plichtig plan. Bovenstaande betekent dat voor de plan-m.e.r.-plichtigheid van de structuurvisie voor de gemeente Hoorn de volgende vragen aan de orde zijn:

1. Vormt de structuurvisie een kader voor project-m.e.r.- (beoordelings)plichtige activiteiten?
2. Is voor de structuurvisie een passende beoordeling nodig?

Vormt de structuurvisie een kader voor project-m.e.r.- (beoordelings-) plichtige activiteiten?

Project-m.e.r.-plichtige en project-m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten zijn activiteiten die voorkomen op de zogenaamde C- en D-lijsten van het Besluit m.e.r..

Deze notitie doet verslag van een globale toetsing van

de door BVR opgestelde Basisnotitie 2010 – 2025 d.d. april 2011 aan het Besluit m.e.r.. . Op grond van deze toetsing kan worden geconstateerd dat de basisnotitie voorziet in een aantal activiteiten die mogelijk project-m.e.r.-plichtig danwel project-m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Dit duidt op een mogelijke plan-m.e.r.-plicht. Voordat de conclusie over de m.e.r.-plicht van de structuurvisie ook daadwerkelijk getrokken kan worden is het nodig de onderscheiden activiteiten nog te beoordelen aan de hand van de volgende vragen:

1. Worden de betreffende activiteiten ook daadwerkelijk opgenomen in de structuurvisie?
2. Worden de eventuele drempelwaarden voor m.e.r.-beoordeling ook daadwerkelijk overschreden?
3. Wat is de stand van zaken van de besluitvorming over de betreffende activiteiten?
4. Zijn de uitspraken over de betreffende activiteiten concreet?

¹ NB: niet de uitkomst van de m.e.r.-beoordeling is bepalend voor de plan-m.e.r.-plicht, maar het simpele feit dat een activiteit m.e.r.-beoordelingsplichtig is.

Ad.1	het opnieuw vaststellen gezien wordt als een heroverweging.	jachthaven met 100 ligplaatsen of meer, dan is sprake van een plan-m.e.r.-plicht voor de structuurvisie.
De globale toetsing had betrekking op de zogenaamde basisnotitie. Niet denkbeeldig is dat bepaalde ontwikkelingen in de structuurvisie, om welke reden dan ook, geen plek krijgen. Een eventuele m.e.r.-plicht vervalt dan.		In de structuurvisie krijgen de ontwikkelingen een minder prominente plek. De ontwikkelingen kunnen niet los worden gezien van de regionale ontwikkeling om te komen tot een 'ecologische schaa sprong voor het Markeermeer'. Over deze schaa sprong bestaat echter nog geen duidelijkheid, zodat de structuurvisie geen concrete uitspraken over de ontwikkelingen zal bevatten. Een Plan-MER vanwege de mogelijke ontwikkelingen in Schelphoek is daarmee niet verplicht.
Ad. 2	Ad. 4	
In de globale toets is nog niet gekeken naar de omvang van de betreffende activiteiten. Voor de uiteindelijke toets of er sprake is van een m.e.r.-(beoordelings-) plichtige activiteit dient nagegaan te worden of de drempelwaarden uit het Besluit m.e.r. overschreden worden.	Een beleidsuitspraak is concreet wanneer een verband te leggen is tussen de beleidsuitspraak en de milieugevolgen, zowel in ruimte als in tijd. Voornemens om studies of verkenningen uit te voeren bijvoorbeeld, zijn in relatie tot plan-m.e.r.-plichtigheid niet concreet. In het navolgende worden de project-m.e.r.(beoordelings-)plichtige activiteiten behandeld aan de hand van deze vragen.	
	<i>Schelphoek</i>	<i>Julianapark</i>
	De structuurvisie voorziet in (water-)recreatieve ontwikkelingen met ondermeer een jachthaven in de Schelphoek. Voor de ontwikkeling van de jachthaven is al een m.e.r.-procedure doorlopen. Wanneer de overige ontwikkelingen concreet worden benoemd in de structuurvisie en het betreffen ontwikkelingen die leiden tot 250.000 bezoekers of meer per jaar, een oppervlakte van 25 hectare of meer omvatten (of 10 ha of meer in een gevoelig gebied), dan wel een een	In de structuurvisie wordt aan het Julianapark potentie toegekend in de sfeer van stadspark en stedelijk recreatiegebied. Hiervoor geldt hetzelfde als voor de Schelphoek (zie hiervoor).
Ad. 3		<i>Bangert Oosterpolder</i>
Voor het vastleggen van bestaande situaties, projecten die in uitvoering zijn of projecten waarvoor al vervolgbesluiten, zoals de vaststelling van bestemmingsplannen, zijn genomen hoeft geen plan-m.e.r. te worden uitgevoerd. Het opnieuw vaststellen van een nog niet gerealiseerd planonderdeel uit een eerder plan kan wel plan-m.e.r.-plichtig zijn, aangezien		In de structuurvisie wordt gesproken over woningbouw in Bangert Oosterpolder. Wanneer het voornemen meer dan 2000 woningen betreft, dan kan sprake zijn van plan-m.e.r.-plicht vanwege de woningbouw. Uit nadere

informatie van de gemeente Hoorn is gebleken dat voor de ontwikkelingen al een m.e.r.-procedure is doorlopen.

Binnenstad

Een stedelijk ontwikkelingsproject met een programma van 200.000 m2 bvo of meer kan aanleiding zijn voor een plan-MER. In de structuurvisie wordt gesproken over kantoorontwikkeling in bv. de Binnenstad, het Stationsgebied enz. Uit de nadere informatie van de gemeente is gebleken dat dit bij elkaar (woningen, kantoren, bedrijven, voorzieningen, parkeerplaatsen) de genoemde drempelwaarde niet overschrijdt.

't Zevenhuis

De structuurvisie spreekt over de ontwikkeling van bedrijventerrein 't Zevenhuis. Wanneer deze ontwikkeling, nieuw of uitbreiding, een bruto omvang (incl. eventuele geluidzones) van 75 ha of meer betreft dan is mogelijk sprake van plan-m.e.r.-plichtigheid van de structuurvisie. Bovendien kan een plan dat voorziet in de ontwikkeling van een bedrijventerrein, bij een omvang van minder dan 75 ha, plan-m.e.r.-plichtig zijn vanwege de mogelijkheid die wordt geboden om m.e.r.-(beoordelings)

plichtige inrichtingen in het gebied toe te laten. Dit kan ook gelden voor bestaande bedrijventerreinen waarvoor, bijv. in het kader van herstructurering, nieuwe bestemmingsbepalingen gaan gelden. Uit de nadere informatie van de gemeente Hoorn is gebleken dat voor de ontwikkeling al een m.e.r.-procedure is doorlopen.

Is voor de structuurvisie een passende beoordeling nodig ? ²

Op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moet voor plannen, projecten of handelingen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van Natura2000-gebieden, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor dergelijke gebieden, een passende beoordeling worden gemaakt.

Het stedelijke gebied van Hoorn grenst aan Natura2000-gebied Markermeer&IJmeer. Dit Natura2000-gebied bestaat uit een klein deel Habitatrichtlijngebied in het zuiden van het gebied en een veel groter deel Vogelrichtlijngebied. De stad Hoorn grenst aan het Vogelrichtlijngebied.

Voor het Vogelrichtlijngebied gelden instandhoudingsdoelstellingen voor soorten als de Aalscholver, de Lepelaar en verschillende soorten ganzen en eenden. Complementair daaraan gelden instandhoudingsdoelstellingen voor de meervleermuis.

Op enige afstand, ca. 8 km, van Hoorn bevindt zich het Natura2000-gebied Polder Zeevang. Dit betreft een Vogelrichtlijngebied met instandhoudingsdoelstellingen voor vogelsoorten als de Aalscholver, de Lepelaar, de Kievit, de Grutto en verschillende soorten ganzen en eenden. Evenals bij het Markermeer & IJmeer gelden complementair daaraan instandhoudingsdoelstellingen voor de meervleermuis.

Voor de beantwoording van de gestelde vraag is van belang of de structuurvisie voorziet in ontwikkelingen die direct of indirect ('externe werking') tot negatieve effecten in het Natura2000-gebied kunnen leiden.

Directe effecten kunnen optreden door een ander gebruik (door een nieuwe bestemming toe te kennen) van delen van het gebied (oppervlakteverlies) of door intensivering van het gebruik van het gebied (bv. door waterrecreatie).

² Voor de beantwoording van deze vraag is gebruik gemaakt van de informatie op de website van het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, in het bijzonder www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

Van externe werking is sprake als ontwikkelingen buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied beïnvloeden. Dat kan bijvoorbeeld door toename van luchtverontreiniging door activiteiten buiten het gebied, waardoor de depositie van verzurende stoffen in het gebied toenemen. Ook kan sprake zijn van externe werking wanneer een gebied buiten het Natura2000-gebied dat functioneert als foerageergebied voor soorten die van belang zijn voor het natuurgebied wordt aangetast. Een ander voorbeeld van externe werking betreft de aantasting van kraamkolonies of vliegroutes van meervleermuizen buiten het Natura2000-gebied. Voor de Structuurvisie Hoorn is van belang dat, zoals hiervoor aangegeven, het Natura2000-gebied Markermeer & IJmeer bestaat uit een Habitatrichtlijngebied en een Vogelrichtlijngebied. Het Habitatrichtlijngebied, met o.a. de kranswierwateren, ligt in het zuiden van het Natura2000-gebied, op grote afstand van Hoorn. De ontwikkelingen in Hoorn zullen hier naar verwachting geen significante effecten op de natuurwaarde hebben.

Dat betekent dat met name de mogelijke effecten op vogels en meervleermuizen van belang zijn. Dit geldt zowel voor het Markermeer & IJmeer als voor Polder Zeevang.

Van de ontwikkelingen die worden genoemd in de structuurvisie lijken met name de ontwikkelingen in de Schelphoek relevant te zijn. De mogelijke transformatie van het gebied tot gebied voor (water-)recreatie kan leiden tot oppervlakteverlies en verstoring. Hetzelfde kan gelden voor Grote Waal (kust- en strandzone ontwikkelen) en eventueel ook voor het Julianapark. Voor alle drie de ontwikkelingen geldt echter dat de structuurvisie geen concrete uitspraken over deze ontwikkelingen doet. De ontwikkelingen zijn afhankelijk van het regionale project 'ecologische schaa sprong Markermeer'. Aangezien over dit project nog geen besluiten zijn genomen gaat de structuurvisie niet verder dan een globale aanduiding van de ontwikkelingen.

Conclusie en advies

De structuurvisie voor Hoorn is niet plan-m.e.r.-plichtig. Weliswaar worden voor de (verre) toekomst recreatieve ontwikkelingen op de oevers van het Markermeer voorzien, vooralsnog zijn deze ontwikkelingen niet concreet.

COLOFON

Deze rapportage is in opdracht van de gemeente Hoorn
opgesteld door BVR adviseurs.

Samenstelling, tekst, afbeeldingen en vormgeving van de rapportage

BVR adviseurs ruimtelijke ontwikkeling, Rotterdam

Hilde Blank

Ad de Bont

Marnix de Vos

Petra Maas

Steven Stolk

Willie Fikken (Notitie Plan-MER)

Mits de bron wordt vermeld, mag alles uit deze rapportage worden
overgenomen. Aan de inhoud van deze rapportage kunnen geen rechten
worden ontleend. Eventuele rechthebbende op gebruikt beeldmateriaal dienen
contact op te nemen met de uitgever.

© BVR adviseurs ruimtelijke ontwikkeling, juli 2012

ADVISEURS
RUIMTELIJKE
ONTWIKKELING
VEERHAVEN 7
3016 CJ ROTTERDAM
T +31 (0)10 2251410
F +31 (0)10 2251614
INFO@BVR.NL / WWW.BVR.NL